

Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **logistyka**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Bydgoska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy

Data przeprowadzenia wizytacji: **21-22 lutego 2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	20
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	25
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	30
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	34
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	36
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	37
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	42
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	44
Zalecenia	46
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	47
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca prof. dr hab. Joanna Moczydłowska, członek PKA

członkowie:

1. dr Kinga Kurowska-Wilczyńska, członek PKA
2. prof. dr hab. inż. Jacek Szołtysek, ekspert PKA
3. dr hab. inż. Janusz Uriasz, członek PKA
4. David Kukułka, ekspert ds. studenckich
5. Dominik Czapczyk, ekspert ds. pracodawców
6. Magdalena Pawłowska, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku logistyka w Bydgoskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. PKA po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednia ocena programowa odbyła się w terminie 7-8 marca 2015 r. (uchwała nr 373/2015 z dnia 21 maja 2015 r.). Wizytacja została przeprowadzona w trybie zdalnym za pomocą platformy MS Teams.

Ocena została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za praktyki, a także z przedstawicielami Samorządu Studenckiego oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano oceny bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano wnioski i uwagi, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	logistyka	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	- inżynieria lądowa i transport – 55 % - nauki o zarządzaniu i jakości – 25 % - inżynieria mechaniczna – 10 % - ekonomia i finanse – 10 %	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 210 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	975 godzin 39 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- logistyka przedsiębiorstwa - logistyka i inżynieria transportu - logistyka wojskowa - menadżer logistyki	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	127
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	1419
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim	-	210

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	164
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	63

Nazwa kierunku studiów	logistyka	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{3,4}	- inżynieria lądowa i transport – 55% - nauki o zarządzaniu i jakości – 35 % - inżynieria mechaniczna – 5 % - ekonomia i finanse – 5 %	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	3 semestry 105 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	480 godzin 15 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	15
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	664

³W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁴ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNIŚW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	90
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	57
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	31

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku logistyka studia pierwszego i drugiego stopnia jest zgodna ze strategią na lata 2021-2030. Strategia obejmuje cele strategiczne i operacyjne. Misja i strategia Bydgoskiej Szkoły Wyższej jest zoperacjonalizowana poprzez wskazanie celów strategicznych oraz operacyjnych, uszczegółowionych w postaci celów pośrednich, działań i decyzji. Dla każdego działania i decyzji określono wagę, stopień złożoności, czas realizacji oraz mierniki. Celem działalności Bydgoskiej Szkoły Wyższej ujętym w strategii jest profesjonalne kształcenie studentów i słuchaczy, prowadzenie badań naukowych oraz świadczenie działań służących podnoszeniu jakości życia jednostek i społeczeństwa w regionie i kraju, zgodnie z rosnącymi potrzebami rozwijającej się europejskiej gospodarki. Cele strategiczne ujęto w pięć następujących grup:

1. Innowacyjne badania naukowe;
2. Umiędzynarodowienie działalności Uczelni;
3. Zarządzanie Uczelnią;
4. Współpraca z otoczeniem;
5. Działalność edukacyjna.

Są to cele sformułowane na wysokim poziomie ogólności i na tyle uniwersalne, że ich analiza i ocena pozwala na uznanie zgodności z koncepcją kształcenia na kierunku logistyka. Jednocześnie należy zauważyć, że strategia Uczelni jest dokumentem, który nie odnosi się do konkretnych kierunków studiów, w tym ocenianej logistyki. Nie zawiera charakterystyki zawodów i obszarów aktywności zawodowej, w której mogą znaleźć zatrudnienie absolwenci. Ponadto główne założenia strategiczne, jak i cele rozwojowe Uczelni są identyczne, jak w strategii opracowanej na lata 2011-2020, co wskazuje na brak dostosowania planów rozwojowych do dynamicznie zmieniającego się otoczenia społecznego, gospodarczego i prawnego. Rekomenduje się pogłębioną refleksję nad celami strategicznymi i ich aktualizację adekwatnie do zmieniających się potrzeb regionalnego

i ponadregionalnego rynku pracy oraz czynników występujących w otoczeniu Uczelni.

Bydgoska Szkoła Wyższa w przyjętej koncepcji kształcenia wskazuje na konieczność zdobycia przez studentów wiedzy oraz umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych atrakcyjnych dla rynku pracy. Uczelnia przyjmuje jako zasadę dbałość o łączenie jakości kształcenia z edukacją praktyczną studentów, co wynika z rosnącej potrzeby prowadzenia kierunków studiów w taki sposób, aby jak najpełniej przygotowywały przyszłych absolwentów do pracy i kariery zawodowej.

W koncepcji kształcenia przewidziano wsparcie procesu dydaktycznego technologią informatyczną i laboratoriami specjalistycznymi, aby jak najlepiej symulować w murach Uczelni rzeczywiste warunki pracy i umożliwić studentom nabywanie umiejętności praktycznych. Koncepcja kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia opiera się na rozwoju treści ogólnych i teoretycznych realizowanych w ramach przedmiotów ogólnych i głównych przedmiotów kierunkowych, do bardziej szczegółowych i praktycznych, które realizowane są w ramach przedmiotów specjalnościowych. Wyróżnikiem w zakresie sposobu realizacji programu kształcenia deklarowanym przez Uczelnię jest oparcie przedmiotów ogólnych i kierunkowych o wiedzę i doświadczenie kadry badawczo-dydaktycznej realizującej aktualne badania naukowe oraz projekty wdrożeniowe, a części programowej specjalnościowej o wiedzę i doświadczenie partnerów biznesowych wskazujących na bieżące potrzeby rynku pracy.

Kształt i rozwój oferty edukacyjnej na studiach pierwszego i drugiego stopnia odpowiada potrzebom rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań społeczno-gospodarczych województwa kujawsko-pomorskiego. Uczelnia deklaruje, że zakres współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi jest szeroki i różnorodny oraz ma charakter sformalizowany. Jako głównych interesariuszy wewnętrznych mających wpływ na ocenianą koncepcję kształcenia Uczelnia wskazuje studentów, słuchaczy studiów podyplomowych i absolwentów oraz nauczycieli akademickich. Wśród interesariuszy zewnętrznych w strategii wymieniono przedstawicieli przedsiębiorstw i wojska oraz urzędy administracji samorządowej. Analiza stanu faktycznego wykazała, że interesariusze zewnętrzni nie uczestniczą w procesie tworzenia koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku.

Studia pierwszego stopnia kończące się nadaniem tytułu zawodowego inżyniera na kierunku logistyka Uczelnia prowadzi od roku akademickiego 2008/2009 (uprawnienia otrzymała w roku 2007), zaś studia magisterskie od 2014 roku. W tym okresie wypromowała 650 absolwentów, którzy zasilili rynek pracy regionu kujawsko-pomorskiego, jak również, w nielicznych przypadkach, rynki zagraniczne. W uzasadnieniu wyboru profilu praktycznego Uczelnia wskazuje duże zapotrzebowanie regionu kujawsko-pomorskiego na kadrę logistyczną. Rozwijający się rynek logistyczny powoduje stabilnie rosnące możliwości zatrudniania kolejnych absolwentów. Uczelnia posiada uprawnienia do kształcenia zarówno inżynierów, jak i magistrów logistyki w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, lecz uruchomiła wyłącznie tryb niestacjonarny w związku z niemożliwością sprostania konkurencji ze strony uczelni publicznych, oferujących studia stacjonarne bezpłatnie. Kierunek przyporządkowany jest do dyscypliny inżynieria lądowa i transport jako wiodącej (55% uzyskiwanych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia). Ponadto kierunek przyporządkowano do trzech innych dyscyplin na pierwszym stopniu (nauki o zarządzaniu i jakości 25%, inżynieria mechaniczna 10%, ekonomia i finanse 10%) oraz trzech na drugim stopniu (nauki o zarządzaniu i jakości 35%, inżynieria mechaniczna, 5%, ekonomia i finanse 5%). Przyporządkowanie do ww. dyscyplin odpowiada założeniom kształcenia na kierunku logistyka na pierwszym stopniu studiów. Na studiach drugiego stopnia wskazany przez Uczelnię udział dyscypliny wiodącej (inżynieria lądowa i transport) nie znajduje odzwierciedlenia w programie studiów, w tym w treściach kształcenia.

Program studiów na kierunku logistyka w zamyśle Uczelni ma odpowiadać obszernej treściowo misji kierunku logistyka, zakładającej m.in. kształcenie absolwentów w celu przygotowania ich do pracy zawodowej w zawodzie logistyka, wdrażanie osiągnięć naukowo – technicznych z szeroko rozumianych nauk inżyniersko-technicznych, umiędzynarodowienie kształcenia kadr. Te założenia odpowiadają wymogom rynku pracy, stąd w definiowaniu efektów uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia zwraca się uwagę na kompetencje budowane w oparciu o wiedzę i obudowę wiedzy umiejętnościami i postawami adekwatnie do poziomów kształcenia oraz na przyrosty kompetencji między poziomami. Zgodnie z koncepcją studiów, środowiskiem odniesienia oraz eksploracji praktycznej i teoretycznej są procesy i zjawiska logistyczne wbudowywane w nurt inżynierski oraz zarządczy, w odniesieniu do funkcjonowania podmiotów różnej skali (mikro, mezo i makro) oraz różnych obszarów aplikacji (gospodarczych i wojskowych). Efekty uczenia się na pierwszym stopniu studiów zostały podzielone na ogólne – w zakresie wiedzy oraz kompetencji społecznych (dla wszystkich absolwentów pierwszego stopnia), oraz oddzielnie dla studentów, wybierających specjalności: *logistyka przedsiębiorstwa*, *logistyka wojskowa*, *menedżer logistyki* oraz *logistyka i inżynieria transportu* – (uszczegółowione i dopasowane do specyfiki specjalności) efekty w zakresie wiedzy oraz umiejętności. Taki podział powoduje, że studenci studiów pierwszego stopnia realizują różne efekty uczenia się, tymczasem podejmując studia na kierunku logistyka studenci powinni, niezależnie od wybranej w ramach danego kierunku specjalności, być wyposażeni w taki sam zakres efektów uczenia się. Stąd rekomenduje się ujednolicenie w ramach wszystkich specjalności zakresu efektów uczenia się.

Na studiach drugiego stopnia efekty w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych są jednolite dla wszystkich studentów.

Zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia założono, że student posiada zdolność do komunikowania się w języku obcym, przy czym na drugim stopniu jest to pogłębiona znajomość języka. Zgodnie z wymogami efekty uczenia się w zakresie języka obcego są osiągane odpowiednio na poziomie B2 i B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Analiza stanu faktycznego wykazała, że realizacja tych założeń jest niemożliwa. Niezbędne jest dokonanie zmian w zakresie wyeliminowania wymienionych słabości koncepcji kształtowania umiejętności komunikacyjnych w języku obcym i dostosowanie koncepcji do wymagań PRK (P6S_UK, P7S_UK). W zakresie efektów w obszarze wiedzy absolwent studiów pierwszego stopnia zna w stopniu zaawansowanym metody i narzędzia przydatne do pozyskiwania wiedzy oraz informacji, zarówno ze zbiorów stacjonarnych oraz dostępnych online (KW_07), zaś na studiach drugiego stopnia w ramach kompetencji społecznych: krytycznie podchodzi do posiadanej wiedzy i podejmuje samokształcenie, wie jak zdobywać wiedzę korzystając z nowoczesnych form komunikacji oraz internetowych baz danych (K_K01) niezbędnych w działalności naukowej. To efekty istotne dla obszaru samodoskonalenia studentów i absolwentów. Student jest gotów do ciągłego uzupełniania wiedzy, działania w sposób przedsiębiorczy w uwarunkowaniach prawnych, ekonomicznych i politycznych, postępując etycznie. Jest gotów do współdziałania.

Efekty uczenia się na ocenianym kierunku są częściowo niezgodne z Polską Ramą Kwalifikacji na odpowiednio 6 i 7 poziomach. Na przykład na studiach pierwszego stopnia w zakresie wiedzy nie uwzględniono charakterystyk P6S_WK: „zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji”. Nie ma efektów uczenia z grupy umiejętności odnoszących się do charakterystyki „brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich” (P6S_UK), „planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole”, „współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)” (P6S_UO),

„samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie” (P6S_UU). W treści efektów uczenia się na studiach drugiego stopnia w zakresie wiedzy nie uwzględniono na przykład charakterystyk P7S_WK: „zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji”. W zakresie umiejętności nie ma efektów uczenia się odnoszących się do charakterystyk: P7S_UK „prowadzić debatę” oraz P7S_UO „kierować pracą zespołu”, „współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespole”.

Wpisano pełen zakresu efektów uczenia się do treści programowych. Warunkiem sukcesu w kształceniu nie jest jednak formalne wpisanie ich do treści zajęć, lecz faktyczne ich osiągnięcie w tym logika ich przypisania do treści zajęć. Stwierdzono istotne uchybienia w tym zakresie. W koncepcji kształcenia nie uwzględniono zajęć humanistycznych traktujących w sposób kompleksowy i zaawansowany (pierwszy stopień studiów) i pogłębiony (drugi stopień studiów) problematykę etyki, praw autorskich i ochronę własności intelektualnej i przemysłowej. Studia pierwszego stopnia kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera. Oczekiwane jest zatem wypełnienie pełnego zakresu efektów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich. Dla efektów kierunkowych oczekiwane jest przede wszystkim zidentyfikowanie obiektu technicznego, systemu technicznego i procesów zachodzących w cyklu ich życia, z którymi ten tytuł zawodowy można byłoby powiązać. Takiej identyfikacji nie ma w kierunkowych efektach uczenia się przyjętych przez Uczelnię. Dla przykładu ważny kierunkowy efekt umiejętności o treści „kompetentnie identyfikuje relacje pomiędzy logistyką zaopatrzenia, produkcji i dystrybucji; potrafi w sposób należyty określić wpływ infrastruktury logistycznej na wielkość strumienia przepływu towarów i usług w łańcuchu logistycznym” przy wieloznacznym znaczeniu terminu logistyka nie pozwala jednoznacznie zidentyfikować obiektu technicznego. Czy jest nim „maszyna” z efektu wiedzy „w stopniu wyższym rozumie procesy zachodzące w cyklu życia produktu, identyfikuje procesy sterowane i niesterowane występujące w procesie eksploatacji maszyn i urządzeń; rozróżnia kolejne fazy istnienia maszyny rozumie i zna kryteria oceny stanu technicznego maszyn”? Nie wynika to z treści innych efektów, treści i modułów ujętych w koncepcji kształcenia. Uczelnia powinna identyfikację obiektu technicznego jednoznacznie zrealizować.

(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku logistyka jest zgodna z misją i założeniami strategii Uczelni. Koncepcja kształcenia powstała przy udziale interesariuszy wewnętrznych. Uczelnia posiada procedury i opisane praktyki, które zapewniają udział interesariuszy zewnętrznych w opracowaniu koncepcji kształcenia, natomiast, jak wynika z analizy stanu faktycznego, interesariusze zewnętrzni nie uczestniczą we współtworzeniu koncepcji kształcenia.

Efekty uczenia się na poziomie formalnym są zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku logistyka, odnoszą się do profilu praktycznego, zapewniają uzyskanie kompetencji zarządczych oraz eksploracyjnych niezbędnych dla identyfikowania zachodzących zjawisk i podejmowania stosownych decyzji. Rozróżnienie zestawu efektów uczenia się dla wyodrębnionych specjalności powoduje zróżnicowane efekty uczenia się absolwentów tego samego kierunku studiów pierwszego stopnia. Stąd sformułowana została rekomendacja w zakresie ujednolicenia efektów uczenia się. Efekty

dla studiów drugiego stopnia zawierają treści pogłębione i nastawione na szerszy zakres podmiotowy w zarządzaniu logistycznym.

W toku wizytacji stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na studiach drugiego stopnia wskazany przez Uczelnię udział dyscypliny wiodącej (inżynieria lądowa i transport – 55%) nie znajduje odzwierciedlenia w programie studiów, w tym w treściach kształcenia.
2. Treść efektów uczenia się wskazuje na ich niezgodność z rozporządzeniem MNiSW z 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.
3. Efekty uczenia się osiąmane na studiach pierwszego stopnia nie zawierają jednoznacznie wskazanego obiektu technicznego, systemu technicznego oraz procesów zachodzących w cyklu ich życia, co jest niezbędnym elementem koncepcji kształcenia na studiach kończących się nadaniem tytułu zawodowego inżyniera.
4. W koncepcji kształcenia nie uwzględniono zajęć humanistycznych traktujących w sposób kompleksowy i zaawansowany (pierwszy stopień studiów) i pogłębiony (drugi stopień studiów) problematykę etyki, praw autorskich i praw pokrewnych, dlatego nie ma możliwości osiągnięcia efektu „dostrzega i formułuje problemy moralne i etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań i postępuje zgodnie z zasadami etyki” (K_K03).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie zgodności między treścią efektów uczenia się i programem studiów, a przypisaniem do dziedzin i dyscyplin naukowych na studiach drugiego stopnia.
2. Zaleca się dostosowanie treści efektów uczenia się na studiach I i II stopnia do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.
3. Zaleca się dostosowanie opisu efektów uczenia się umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich do wymagań zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w PRK stanowiących podstawę do nadawania tytułu zawodowego inżyniera poprzez dokonanie jednoznacznej identyfikacji obiektu technicznego, systemu technicznego i procesów zachodzących w cyklu ich życia.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Na ocenianym kierunku prowadzone są studia wyłącznie niestacjonarne. Studia pierwszego stopnia trwają 7 semestrów, prowadzą do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera, zaś liczba uzyskiwanych punktów ECTS wynosi 210. Studia drugiego stopnia trwają 3 semestry, prowadzą do uzyskania tytułu zawodowego magistra, a liczba punktów ECTS wynosi 105. W obu przypadkach (studia pierwszego i drugiego stopnia) zajęcia zostały podzielone na sekcje: ogólne, podstawowe, do wyboru oraz praktyki zawodowe.

Aktualnie łączna liczba godzin na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia wynosi ogółem 2394 godz., w tym praktyka zawodowa 975 godzin (39 ECTS), godziny kontaktowe wynoszą 1419 (171 ECTS); wykłady stanowią 50% godzin (709h), ćwiczenia – 34,5% (485h), laboratoria – 3,5% (50h), ćwiczenia projektowe – 10% (145h), seminaria dyplomowe – 2% (30h). Łączna liczba godzin na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia wynosi 1144 godz., w tym 480 godz. praktyk. Liczba godzin, realizowanych w kontakcie z nauczycielem akademickim wynosi 664. Na studiach drugiego stopnia stacjonarnych wykłady stanowią 45% realizowanych godzin (299h), ćwiczenia – 29% (193h), laboratoria – 2% (15h), ćwiczenia projektowe – 21% (137h), seminaria magisterskie – 3% (20h).

Sekwencja zajęć jest częściowo nieprawidłowa. Na przykład zajęcia *podstawy organizacji i zarządzania* powinny poprzedzać *zarządzanie zasobami ludzkimi*, a są one realizowane równolegle. Podobnie *zarządzanie logistyczne* powinno poprzedzać *zarządzanie łańcuchami dostaw*; logistyki dotyczące podziału fazowego (zaopatrzenie, produkcja i dystrybucja) powinny być wcześniej, niż *zarządzanie łańcuchem dostaw*. Niezbędna jest korekta sekwencji w celu poprowadzenia dydaktyki zgodnej z podejściem spiralnym (tzn. student powinien opracować treści programowe podstawowe, by na tej wiedzy rozbudowywać kolejne zakresy wiedzy). Temu celowi pomoże analiza treści poszczególnych zajęć wraz z przypisanymi do nich wymaganiami wstępnymi.

Koncepcja kształcenia na kierunku logistyka opiera się na przekazywaniu interdyscyplinarnej wiedzy odnoszącej się do zagadnień związanych z przepływami produktów i informacji z punktu pochodzenia do punktu konsumpcji w celu zaspokojenia wymagań szeroko rozumianego klienta. Tak powinna być budowana sekwencja przedmiotów logistycznych. Treści wykładane na kierunku logistyka są formalnie (według nazw zajęć) nakierowane na realizację efektów uczenia się. Analiza zawartości części zajęć pozwala na następujące konstatacje: w wielu przypadkach treści programowe składające się na zamierzoną całość tematyczną objętą danymi zajęciami odbiegają od standardowej zawartości przypisywanej tym zajęciom. Odmienność treści programowych może powodować, że pominięte / zmarginalizowane partie wiedzy budujące system koncepcyjny logistyki, wskutek ich nieobecności, uniemożliwią lub znacząco utrudniają studentom zrozumienie i pojmowanie znaczenia logistyki dla funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa. Przykładowo treści niektórych zajęć na studiach pierwszego stopnia w dużym stopniu nie odpowiadają tradycyjnie pojmowanej logistyce. Przykładowo *podstawy logistyki* bazują na logistyce usług jako podstawowym podręczniku (gdy tymczasem istnieje wiele podręczników z *podstaw logistyki*, zaś *logistyka usług* dotyczy zastosowania wsparcia logistycznego w procesie świadczenia usług). W pierwszym celu tych zajęć uwypuklono kwestie transportu, zaniedbując kwestie zapasów i istotnej reguły trade-off. To wycinkowe podejście do istoty logistyki. Treści zajęć *logistyka międzynarodowa*, bazując

na podręcznikach sprzed 20. lat, nie przedstawia aktualnych treści, gdyż współczesna logistyka międzynarodowa w silnym stopniu bazuje na nowych technologiach i rozwiązaniach. Niepełny zakres teorii wykładanej w ramach danych zajęć, poprzez tworzenie luk poznawczych, w istotny sposób zaburza logiczny tok rozumowania w obszarze systemu pojęciowego i koncepcyjnego logistyki. W ten sposób faktycznie części efektów nie jest realizowana, w tym w głównej mierze PS6_WG i PS7_WG, kładących nacisk na „wyjaśnienie złożonych zależności” pomiędzy faktami, obiektami i zjawiskami oraz dotyczącymi ich metodami i teoriami, a w konsekwencji – do zmniejszenia realizacji efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych (np. krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści – PS6_KK).

W zakresie doboru literatury podstawowej często występują podręczniki zdezaktualizowane (np. z 1980, 1995, 1997, 1998, 2000 czy 2002 roku). Dobór literatury do większości zajęć (zarówno podstawowej, jak i uzupełniającej), wskazuje na ich regionalny charakter – dobór podręczników autorstwa pracowników uczelni usytuowanych w północnej części Polski. W zakresie literatury podstawowej i uzupełniającej nie występują materiały opublikowane w języku obcym (nawet w sylabusach zajęć, które deklarowane są jako wykładane w j. angielskim).

Przeprowadzona analiza zgodności treści kształcenia z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunku został przypisany wykazuje na istnienie niezgodności w tym zakresie. W wielu przypadkach zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca jest nieaktualna, pracownicy prowadzący zajęcia nie legitymują się aktualnym dorobkiem naukowym lub aktualnym, bogatym doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią w zakresie prowadzonych zajęć, treści kształcenia opisane w kartach przedmiotów są przestarzałe.

O doborze formy zajęć decyduje specyfika przedmiotu. Metody kształcenia wymienione w kartach przedmiotów sprowadzają się do standardowych wykładów, ćwiczeń i laboratoriów, prowadzonych dotychczas kontaktowo (w tradycyjny sposób), a od niedawna – w trybie zdalnym. W kontekście zajęć laboratoryjnych, których celem jest kształtowanie umiejętności praktycznych, zakres i dobór metod (np. symulacyjnych) jest niereprezentatywny dla kierunku logistyka i obejmuje oprogramowanie niszowe, będące na początkowym etapie wdrażania i udoskonalania, oraz służące kształtowaniu gospodarowania taborem zbiorowego transportu miejskiego. Osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się wymaga włączenia do zajęć laboratoryjnych oprogramowania obejmującego szerszy zakres logistyki oraz posiadającego większy zakres wykorzystania w praktyce gospodarczej. Sposób prowadzenia niektórych zajęć stymuluje studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się – do tego typu aktywności należą prace w zespołach z wyodrębnieniem wkładu poszczególnych członków zespołu do osiągnięcia wyniku końcowego, umiejętność samoorganizacji grupy na wszystkich etapach procesu współpracy.

Kształcenie na odległość obecnie jest podstawową formą nauczania spowodowaną sytuacją zdrowotną, związaną z pandemią koronawirusa. Organizację dydaktyki reguluje Zarządzenie nr 2/10/2020 Rektora BSW w sprawie organizacji kształcenia w Bydgoskiej Szkole Wyższej w roku akademickim 2020/2021, wprowadzające zdalny tryb kształcenia oraz realizacji studiów w zakresie wykładów i ćwiczeń, pozostawiając zajęcia w innej formie (pracownie, laboratoria, ćwiczenia praktyczne oraz zajęcia terenowe) do realizacji w formie tradycyjnej. Wdrożenie pracy zdalnej oraz pracy w warunkach zagrożenia epidemicznego w systemie tradycyjnym zostało przez BSW przygotowane w sposób kompleksowy. Zostało wydanych szereg zarządzeń regulujących zarówno sposób studiowania na poszczególnych kierunkach, jak również przygotowanie i organizacja pracy administracji (Zarządzenie 1/11/2020), zabezpieczenie obiektów i pracy zdalnej pionów administracji (Zarządzenie 3/3/2020), w sprawie realizacji zajęć dydaktycznych w formie kształcenia zdalnego

w BSW (Zarządzenie 2/3/2020), w sprawie trybu przeprowadzania zaliczeń i egzaminów oraz egzaminów dyplomowych z wykorzystaniem technologii informatycznych (Zarządzenie 4/4/2020).

Do wdrożenia nauczania na odległość pracownicy zostali odpowiednio przygotowani. W Uczelni odbyły się zaawansowane szkolenia dla kadry prowadzone przez informatyków, a następnie – w początkowej fazie uczenia na odległość, informatycy towarzyszyli wykładowcom, będąc w gotowości do rozwiązywania ewentualnych problemów. Głównym narzędziem wykorzystywanym do dydaktyki jest *Microsoft Teams*. Mimo odbycia szkoleń hospitolani wykładowcy niekiedy mieli problemy, związane z obsługą systemów internetowych, powodowane raczej awariami oprogramowania bądź problemami z jakością połączenia internetowego.

Zespół oceniający ustalił, iż stosowane metody kształcenia umożliwiają wszystkim studentom (w tym także osobom z niepełnosprawnościami) czynny w nich udział, aktywizują ich do samodzielnej pracy i pobudzają ich kreatywność, umożliwiają samodzielne rozwiązywanie problemów, angażują ich w proces zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Program studiów (zarówno pierwszego jak i drugiego stopnia) nie przewiduje zajęć humanistycznych i społecznych, których prowadzenie na studiach przypisanych do dziedziny nauk inżyniersko-technicznych przewiduje § 3 pkt 1. Lit 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. (Dz.U z 28.09.2018 r. poz. 1861).

Seminaria dyplomowe odbywają się na dwóch ostatnich semestrach zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia. Układ treści programowych na *seminarium dyplomowym* przygotowuje studentów zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia do prowadzenia badań – określenia problemu, formułowania pytań badawczych, hipotez, identyfikacji podstaw teoretycznych, planowania badań, doboru narzędzia badawczego do problemu, wreszcie – zasad pisanie pracy, stosownie do poziomu studiów. Treści kształcenia ujęte w ramy *seminarium dyplomowego* w mniejszym stopniu odwołują się do praktycznego profilu kształcenia. W małym stopniu odnoszą się do umiejętności diagnozy konkretnego problemu występującego w praktyce zawodowej logistyka oraz umiejętności formułowania rekomendacji dotyczących rozwiązania tego problemu. Rekomenduje się dostosowanie celów zajęć oraz treści kształcenia przypisanych do *seminarium dyplomowego* do praktycznego profilu studiów.

Seminarium dyplomowe na studiach pierwszego stopnia obejmuje 7 ECTS: 30 godz. zajęć oraz 145 godz. pracy własnej studenta. Natomiast na studiach drugiego stopnia do seminarium przypisano 2 ECTS (20 godz. zajęć oraz 30 godz. pracy własnej). Ponadto Uczelnia zapewnia wsparcie w zakresie dyplomowania w ramach zajęć *przygotowanie pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego* (7 ECTS na studiach pierwszego stopnia wg informacji w zestawieniach tabelarycznych i 15 ECTS wg. karty przedmiotu i 20 ECTS na studiach drugiego stopnia). Na tę „formę samokształcenia” studenci mają przeznaczone kolejne 375 godzin, w ramach których powinni napisać pracę dyplomową, zaś jednym z celów jest „zapoznanie studentów z zasadami pisanie pracy i sposobami wykorzystania materiałów źródłowych”. Dla studentów stopnia drugiego na tę „formę samokształcenia”, z podobnymi celami i identycznie dobraną literaturą, przeznaczonych jest 500 godzin. Na tym tle warto zwrócić uwagę na stosunek pracy z wykładowcą i pracy samodzielnej, który w wielu zajęciach jest wyraźnie zawyżony w części pracy własnej. Tu, dla przygotowania pracy dyplomowej inżynierskiej przeznaczono: 30 godz. Pracy kontaktowej z wykładowcą oraz $145+375=520$ godzin pracy własnej (sumując oba zajęcia), zaś 20 godz. w kontakcie z wykładowcą oraz $30+500=530$ godz. pracy własnej. W wymiarze ECTS otrzymujemy w sumie po 22 dla każdego stopnia studiów przeznaczony na przygotowanie pracy dyplomowej. Dlatego w ocenie zespołu wymiar czasu pracy studenta

przeznaczonego na przygotowanie pracy dyplomowej w ramach różnych zajęć jest znacząco przeszacowany zarówno na studiach pierwszego, jak i na studiach drugiego stopnia.

Liczba godzin zajęć z języka angielskiego wynosi 60 na studiach stacjonarnych (5 ECTS). Studenci mają możliwość wyboru innego języka obcego (*niemiecki, rosyjski*) w tym samym wymiarze godzin i pkt. ECTS. Na drugiego stopniu studiów oferta kształcenia językowego obejmuje wyłącznie język angielski w wymiarze 20 godz. (1 ECTS). Na pierwszym stopniu studiów studenci poza 60 godz. pracy w kontakcie z nauczycielem akademickim prowadzącym zajęcia mają 65 godz. pracy własnej. Tematyka zajęć związana jest z logistyką (wprowadzenie do logistyki, usługi logistyczne, zamówienia itd.), natomiast literatura uzupełniająca zajęcia nie jest związana z logistyką, lecz z klasycznymi podręcznikami do nauki języka. Na drugim stopniu przewidziane jest 20 godzin pracy w kontakcie oraz 5 godzin pracy samodzielnej, tradycyjne podręczniki oraz słowniki i przepełniony tematyką logistyczną zakres zajęć.

W kartach przedmiotów brak literatury w językach obcych, która mogłaby być wykorzystywana zarówno do poznawania nowych treści programowych jak i doskonalenia języka zawodowego. Stwierdzono niespójność literatury podstawowej i uzupełniającej wykorzystywanej do nauczania języków obcych z treściami programowymi dotyczącymi logistyki oraz brak wykładów w języku obcym (na obu poziomach studiów).

Brakuje w wykazach podręczników oryginalnych źródeł anglojęzycznych – artykułów, fragmentów podręczników, programów czy filmów. Te przesłanki pozwalają na stwierdzenie, że liczba godzin języka obcego na drugim stopniu studiów nie stwarza realnej możliwości osiągnięcia wymaganej biegłości językowej (B2+ na studiach drugiego stopnia). Ponadto, w kontekście wykorzystania / utrwalania / doskonalenia języka obcego, zgodnie z zapisami w kartach programowych żadne z zajęć będących w ofercie dydaktycznej, nie są wykładane w języku obcym, tymczasem według innej informacji, zawartej w tabeli 6 Raportu samooceny – w języku angielskim na studiach drugiego stopnia wykładane są (poza językiem angielskim w logistyce) również *ryzyko w logistyce i handel zagraniczny*. Analizując karty przedmiotów wymienionych jako wykładane w języku angielskim zauważa się, że: (1) jako język wykładowy wskazano język polski, (2), literatura do tych zajęć – zarówno podstawowa, jak i uzupełniająca – jest w języku polski, (3) tematyka – wymieniona w języku polskim. Analiza stanu faktycznego potwierdziła brak w programie studiów wykładu w języku obcym (poza zajęciami z języka obcego). Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne udostępnione studentom do wyboru wynoszą sumarycznie 390 godz. (63 ECTS), co stanowi 30% ogólnej liczby ECTS przewidzianej dla programu kształcenia. Zajęcia te służą kształtowaniu umiejętności praktycznych w zawodzie logistyk.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych grup zajęć są oszacowane z nadmiarem w zakresie pracy własnej, której efekty nie zawsze odpowiadają tej pracowitości, jaką autorzy programu przeznaczyli na ich wykonanie. Przykładem nadmiernie rozbudowanej wyceny pracy własnej jest wykład z *logistyki miejskiej* – na obu poziomach studiów jednakowy (co jest również niewłaściwe). Przy 10 godzinach wykładów przeznaczono 15 godzin na wykonanie projektu oraz 50 godzin samokształcenia. Sprawdzone w ramach wizyty prace własne studentów można by zrealizować w trakcie godzin przeznaczonych na wykonanie projektu.

Na studiach drugiego stopnia co do zasady zagwarantowano pogłębienie wiedzy i poszerzenie zakresu i poziomu osiąganych umiejętności i kompetencji społecznych. Jednak zauważono odstępstwa od tej zasady, ponieważ treści niektórych zajęć z pierwszego stopnia studiów powtarzają

się w zajęciach stopnia drugiego, a niektóre są wręcz identyczne co do nazwy i treści kształcenia (np. *logistyka miejska*).

Karty przedmiotów zawierają zarówno efekty i cele, jak i treści przedmiotowe, a także literaturę obowiązkową i uzupełniającą. Uwzględniają zunifikowane dla wszystkich zajęć metody weryfikacji efektów uczenia się, nie umożliwiając studentowi samodzielnego wycenienia nakładu wysiłku oraz stopnia i zakresu opanowania wiedzy, by dane zajęcia zdać / zaliczyć pozytywnie. W trakcie wizytacji ustalono, że wyjaśnienie zasad zaliczeń dokonywane jest przez osobę prowadzącą zajęcia na pierwszym spotkaniu ze studentami. Karty generalnie zostały wypełnione poprawnie z formalnego punktu widzenia, chociaż zauważalny jest szereg uchybień. Zespół wizytujący zidentyfikował nieprawidłowości polegające na: podaniu łącznego nakładu pracy dla różnych form zajęć, braku w kartach przedmiotu nazwisk osób (za nielicznymi wyjątkami w przypadku studiów drugiego stopnia), które wykładają i prowadzą inne formy zajęć w danym roku akademickim. Cele są formułowane sztywno (np. „celem przedmiotu jest realizacja wybranych celów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przewidzianych dla kierunku logistyka”). Często efekty uczenia się nie odpowiadają treściom programowym bądź wzięte są z innych zajęć. Nie wskazano wymagań wstępnych (poza kilkoma wyjątkami dla studiów drugiego stopnia), co zapewne może utrudniać wybór zajęć przez studenta lub świadome kształtowanie wiedzy niezbędnej do efektywnego studiowania przedmiotu.

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia jest niespójny wewnętrznie. Dobór treści kształcenia jest w wielu przypadkach nieadekwatny do nazwy zajęć i celu kształcenia. Tematyka części zajęć powtarza się np. problematyka łańcuchów dostaw pojawia się w ramach zajęć *logistyka dystrybucji i zarządzanie łańcuchami dostaw* oraz *podstaw logistyki*, natomiast dobór literatury jest w ramach zajęć *logistyka dystrybucji* dokonany w większym stopniu w zakresie zarządzania łańcuchami dostaw, niż w zajęciach *zarządzanie łańcuchami*. Na drugim stopniu studiów wykładana jest *makrologistyka*, która w istocie może być rozumiana jako logistyka państwa, lub w skali ponadpaństwowej. Tą tematyką – jak zatem logicznie wynika z nazwy zajęć – zajmuje się logistyka międzynarodowa, wykładana na studiach pierwszego stopnia, zaś na drugim stopniu w ramach *makrologistyki* zalecana jest literatura z logistyki międzynarodowej, natomiast treści zajęć nie są specyficzne dla logistyki w ponadkrajowej skali. W tych zajęciach efekty w zakresie kompetencji przepisano dosłownie z zajęć *logistyka miejska*. Natomiast *logistyka miejska* uczona jest w kontraście do tego, co robią inne uczelnie. W wykazie literatury nie uwzględniono publikacji z zakresu logistyki miejskiej. Zajęcia *komunikacja w organizacji* został sprowadzony do elementów marketingu (promocja, komunikacja z rynkiem, reklama, sprzedaż osobista, PR), tymczasem w zestawie zajęć brakuje kwestii komunikacji wewnątrz organizacji.

Wiele zajęć na drugim stopniu ma w nazwie przedmiotu słowo „logistyka”, natomiast wykładane są zupełnie inne treści. To wprowadza w błąd studentów w kontekście oczekiwań co do zajęć i faktycznej oferty dydaktycznej. I tak, *ekonomia logistyki* prowadzona jest w oparciu o podstawowy podręcznik „Logistyka ekonomiczna”, która z nazwy oznacza logistykę gospodarczą i może być podręcznikiem do podstaw logistyki. Treści tych zajęć nie mają związku z nazwą zajęć, zaś efekt EU3 odnosi się do zarządzania łańcuchami dostaw, a to przecież obejmują inne zajęcia na pierwszym stopniu studiów. Zajęcia *metodyka badań w logistyce* to zajęcia matematyczno-statystyczne i w treściach nie znajdujemy odniesienia do logistyki. Zespół oceniający stwierdził, że stosowane w tym zakresie podejście, polegające na tym, że do treści ogólnych (bazowych) możliwe jest zawsze jakieś dołożenie przykładu logistycznego nie jest właściwe. Podobnie zajęcia *marketing cyfrowy w logistyce* skupia swoje zainteresowania na marketingu, efekty odnosi do marketingu i z logistyką

nie ma nic wspólnego. Zajęcia *usługi logistyczne* bazują na podręczniku „Logistyka usług”, a to przecież nie są usługi logistyczne, zaś w efektach w obszarze umiejętności znajdujemy strategie marketingowe, a w kompetencjach „podnoszenie świadomości społecznej w zakresie ekologii wśród dzieci i młodzieży” oraz „bezpieczeństwa ruchu drogowego”. Tego typu przykłady dowodzą, że w wielu przypadkach Uczelnia dobiera treści kształcenia w sposób przypadkowy i chaotyczny. Brakuje spójności między nazwami zajęć, ich celami, efektami uczenia się i zalecana literatura.

Podsumowując powyższe należy podkreślić, że dotyczą one zarówno kwestii programowych, jak i sekwencji treści kształcenia i wskazują na: (1) brak spójności tematu zajęć z proponowaną zawartością merytoryczną, (2) brak aktualności treści kształcenia i ich zgodności z dorobkiem naukowym wykładowców, (3) doboru i aktualności materiałów dydaktycznych, (4) doboru zestawów efektów uczenia się osiąganych w ramach danych treści programowych, w kontekście realności ich realizacji oraz logiki przypisania do zajęć i w rezultacie - możliwości weryfikacji wszystkich efektów uczenia się. Zespół oceniający w tym szerokim zakresie zidentyfikował nieprawidłowości polegające na istotnej rozbieżności między koncepcją kształcenia ocenianą w kryterium 1 i realizacją, ocenianą w ramach kryterium 2.

Uczelnia nie zapewnia osiągnięcia efektu dotyczącego kompetencji etycznych K_K03 (dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki). Został on przypisany do zajęć, których specyfika uniemożliwia jego osiągnięcie (np. *gotowość utrzymania ruchu, metod ekonometrycznych w logistyce*). Potwierdza to słuszność spostrzeżenia, poczynionego w ocenie kryterium 1 o nieprawidłowościach w koncepcji kształcenia.

Studenci z niepełnosprawnością mogą oczekiwać wsparcia ze strony Uczelni – został powołany w 2012 roku na mocy Zarządzenia 15/9/2012 Rektora BSW, Pełnomocnik ds. osób niepełnosprawnych, zaś w roku 2019 – na mocy Zarządzenia 4/9/2019 Rektora BSW – Pełnomocnik ds. pomocy psychologicznej. W roku 2020/2021 na kierunku logistyka studiuje 1 student ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Proces uczenia się jest dostosowywany indywidualnie do potrzeb tego studenta (na zasadzie uzgodnienia zakresu zajęć, sposobu ich realizacji z każdym wykładowcą).

Praktyki studenckie reguluje regulamin praktyk, który przyjęty został w drodze Zarządzenia Rektora BSW. Praktyki są umiejscowione w planie studiów w sposób właściwy – studenci, którzy osiągnęli wszystkie efekty uczenia się przewidziane do uzyskania na wcześniejszych semestrach będą mieć wystarczającą wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne do odbycia praktyk w sposób efektywny i zgodny z założeniami programu kształcenia. Realizacja praktyk na studiach inżynierskich jest realizowana po I, II, III, IV oraz V semestrze, a na studiach magisterskich po I roku kształcenia. Wymiar praktyk zawodowych wynosi 975 godzin na studiach pierwszego stopnia i 480 godzin na studiach drugiego stopnia.

Miejsca praktyk są dobrane odpowiednio i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wskazuje na to lista podmiotów, które reprezentują różne branże i sektory gospodarki. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Uczelnia ma podpisane umowy z różnorodnymi podmiotami reprezentującymi m.in.: spółki skarbu państwa, prywatne podmioty z sektora TSL i inne.

Studenci w większości zaliczają praktyki na podstawie wykonywanej pracy w oparciu o zaświadczenie o zatrudnieniu lub dokumenty potwierdzające prowadzenie działalności gospodarczej, a także oświadczenie lub dołączone zakresy obowiązków wynikające z zatrudnienia. W regulaminie praktyk przewiduje się możliwość zwolnienia z obowiązku odbycia praktyk z jednoczesnym jej zaliczeniem

na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu. W przypadku zaliczenia praktyk na podstawie informacji o zatrudnieniu czy działalności gospodarczej zakres realizowanych zadań nie wyczerpuje efektów uczenia się założonych dla praktyk. Zaliczanie praktyk w ten sposób jest niezgodne z przepisami prawa, art. 67 ust.5 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Rekomenduje się skorzystanie z procedury potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, ale należy pamiętać, że może ona być przeprowadzona, zgodnie z art. 69 ust.1 pkt.2 wyżej wspomnianej ustawy, na etapie przyjmowania kandydata na studia.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów, tylko w przypadku praktyk realizowanych w trybie standardowym. W przypadku praktyk zaliczanych na podstawie zatrudnienia lub prowadzonej działalności gospodarczej, metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także poziom i zakres szczegółowości dostarczanych dokumentów nie zawsze jest wystarczający.

W sytuacji, gdy studenci ubiegają się o zaliczenie praktyk na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu, wnioski takie nie powinny być uwzględniane, jeśli student pracuje wciąż na tym samym stanowisku lub wykonuje ten sam zestaw czynności. Brak zmiany w zakresie zadań lub stanowisk pracy wiąże się również z innymi ograniczeniami. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady obejmujące: wskazanie osoby, która odpowiada za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku, określenie zadań i zakresu odpowiedzialności tych osób oraz reguły przeprowadzania hospitacji praktyk. W regulaminie praktyk nie wskazano kryteriów, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, a także reguł zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studentów.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk, a także ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Osoby, które weryfikują osiągnięte efekty uczenia się przez studentów podczas praktyk posiadają niezbędne kompetencje, w tym umiejętności planowania i organizacji pracy. Natomiast kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk w miejscu praktyk nie są w żaden sposób weryfikowane. Efekty uczenia się osiąmane na praktykach nie podlegają systematycznej ocenie dokonywanej przy udziale studentów.

Organizacja procesu nauczania umożliwia efektywne wykorzystanie czasu zarówno na udział w zajęciach, jak i samodzielne uczenie się. Jak wynika z opinii pracowników dydaktycznych, wyrażonych w trakcie spotkania z kadrą dydaktyczną, praca zdalna w tym zakresie zwiększyła elastyczność planowania pracy ze studentami, bowiem ułatwia wybór innych (poza weekendowymi) terminów na rozmaite zajęcia w kontakcie z wykładowcami.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wizytowana Uczelnia ma dobrze przygotowaną obudowę dokumentacyjną związaną z procesem nauczania, niemniej w kwestiach realizacji istnieje szereg zastrzeżeń. Zaplanowane treści programowe mogą zapewniać osiągnięcie efektów uczenia się jednak pod warunkiem zapewnienia

spójności między nazwą zajęć, ich celami, przypisanymi do nich efektami uczenia się oraz treściami kształcenia i zalecana literatura. Obecnie tej spójności nie ma.

Kształcenie na odległość jest traktowane obecnie jako zamiennik zajęć prowadzonych w tradycyjnej formie stacjonarnej. Formy i organizacja zajęć dydaktycznych, liczebność grup oraz stosowane metody kształcenia umożliwiają studentom osiąganie zakładanych efektów uczenia się.

Oceniając kryterium 2 stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieprawidłową sekwencję części zajęć na studiach pierwszego stopnia.
2. W odniesieniu do wielu przedmiotów na studiach pierwszego i drugiego stopnia treści kształcenia są niezgodne z nazwami zajęć, ich celami i przedmiotowymi efektami uczenia się.
3. Zakres merytoryczny w obszarze logistyki, reprezentowany w części zajęć, nie odpowiada współczesnej koncepcji logistyki oraz nie uwzględnia jej dynamicznego rozwoju.
4. Jako literaturę podstawową i uzupełniającą zajęcia rekomenduje się studentom publikacje nieaktualne o ograniczonej wartości merytorycznej.
5. Efekty uczenia się przypisane do niektórych zajęć nie są możliwe do osiągnięcia ze względu na brak zgodności efektów oraz treści kształcenia (np. *logistyka miejska, usługi logistyczne*).
6. Stwierdzono przeszacowanie liczby ECTS przypisanych do pracy własnej studentów (np. seminarium dyplomowe).
7. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia Uczenia nie gwarantuje osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się, ponieważ w programie studiów nie ma zajęć obejmujących treści kształcenia związane z prawem, w tym zasadami ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.
8. Uczelnia nie zapewnia osiągnięcia kompetencji językowym na studiach pierwszego stopnia na poziomie B2 i na studiach drugiego stopnia na poziomie B2+.
9. Zajęcia laboratoryjne bazują na oprogramowaniu niszowym i dopiero wdrażanym, brak natomiast oprogramowania o szerszym zakresie odpowiadające współczesnemu rynkowi pracy.
10. Program studiów (zarówno pierwszego jak i drugiego stopnia) nie przewiduje zajęć humanistycznych i społecznych, których prowadzenie na studiach przypisanych do dziedziny nauk inżynierjno-technicznych przewiduje & 3 pkt 1. Lit 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. (Dz.U z 28.09.2018 r. poz. 1861).
11. Powtarzanie treści w ramach różnych zajęć w warunkach pierwszego stopnia studiów oraz pierwszego i drugiego stopnia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się zagwarantowanie zgodności treści programowych z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany.
2. Zaleca się zapewnienie właściwej sekwencji zajęć na studiach pierwszego stopnia, by kolejność treści zajęć pozwalała na ciągłość rozwijania wiedzy, poprzez wyeliminowanie nieprawidłowości, wskazanych w analizie stanu faktycznego.

3. Zaleca się na studiach pierwszego i drugiego stopnia zapewnienie zgodności między nazwą zajęć, ich celami, przypisanymi do zajęć efektami uczenia się oraz treściami kształcenia i zalecaną literaturą. Uwaga dotyczy przypadków, opisanych w analizie stanu faktycznego.
4. Zaleca się uwzględnienie w koncepcji kształcenia zajęć humanistycznych traktujących w sposób kompleksowy i zaawansowany (pierwszy stopień studiów) oraz pogłębiony (drugi stopień studiów) problematykę etyki, praw autorskich i praw pokrewnych.
5. Zaleca się zmianę w zakresie rekomendowanej studentom literatury, by spełniała ona wymóg aktualności i wysokiej wartości merytorycznej.
6. Zaleca się taki dobór treści kształcenia, by możliwe było osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się przypisanych do tych zajęć, by wyeliminować zauważone uchybienia w tym zakresie na obu poziomach studiów.
7. Zaleca się prawidłowe oszacowanie nakładu pracy własnej studenta wyrażonej wartością punktów ECTS przypisanych do zajęć, opisanych w analizie stanu faktycznego (np. logistyka miejska).
8. Zaleca się uwzględnienie w programie studiów zajęć obejmujących treści kształcenia związane z prawem, w tym zasadami ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.
12. Zaleca się taką organizację procesu kształcenia, która zapewni osiągnięcie kompetencji językowych na studiach pierwszego stopnia na poziomie B2 i na studiach drugiego stopnia na poziomie B2+. Chodzi tu o weryfikację treści programowych, zalecanej literatury oraz sposób weryfikacji efektów uczenia się.
13. Zaleca się wykorzystywanie w trakcie zajęć laboratoryjnych oprogramowania gwarantującego osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się.
14. Zaleca się korektę programu studiów i wyeliminowanie powtarzania się treści programowych.
15. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia zawierają wymóg związany z uzyskaniem świadectwa maturalnego lub dokumentu równorzędnego i nie zwierają ograniczeń związanych z wiekiem. Rekrutacja prowadzona jest w formie elektronicznej. Dla osób mających problem z dostępem do komputera podłączonego do sieci kandydaci mogą skorzystać z pomocy Biura Rekrutacji. W przypadku ubiegania się o przyjęcie na drugi stopień studiów nie jest wymagane

ukończenie studiów pierwszego stopnia z logistyki – wystarczy ukończenie studiów na pokrewnych kierunkach. Jest to minimalny wymóg dla kierunku studiów przypisanego do dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych oraz nauk społecznych. W przypadku kandydatów, którzy są absolwentami studiów pierwszego stopnia spoza nauk inżynieryjno-technicznych uczelnia przygotowuje wyrównawcze moduły kształcenia z przedmiotów kierunkowych i podstawowych. Zespół oceniający stwierdził, że brakuje formalnej procedury pomocy osobom z niepełnosprawnościami na etapie aplikowania do Uczelni. Rekomenduje się podjęcie działań w tym zakresie. Kryteria przyjęć na studia na obu poziomach są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w ich podjęciu.

Opracowane procedury w BSW zapewniają możliwość weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów i ich odpowiedniości do efektów uczenia się określonych programem studiów, jak również w kwestii uznawania efektów uczenia się w innej uczelni – w tym również zagranicznej.

Proces dyplomowania w BSW obudowany jest szeregiem procedur. Wybór promotora realizowany jest na podstawie zgłoszeń chęci studentów do realizowania swojej pracy dyplomowej pod opieką naukową konkretnego promotora. Każdy pracownik upoważniony do prowadzenia seminarium dyplomowego może objąć w sumie opieką 10 studentów. Tematyka prac wynika w głównej mierze z zainteresowań studentów. Uczelnia deklaruje, że zanim pisanie pracy zostanie rozpoczęte, wypełniany jest arkusz tematu pracy zawierający szereg istotnych informacji, które mają dać pewność, że realizowana praca spełni wymogi pracy inżynierskiej lub magisterskiej, a jej poziom będzie adekwatny do poziomu i profilu studiów oraz efektów uczenia się przypisanych do kierunku logistyka. Analizowane w trakcie wizytacji karty tematu pracy dyplomowej nie potwierdzają tych informacji – karty zawierają jedynie temat pracy oraz nazwiska prowadzącego pracę, kierownika kierunku oraz studenta i wskazują na standardowy zakres pracy. Nie wynika z tych kart możliwość weryfikacji koncepcji pracy, a w szczególności tego, czy powstająca praca na studiach pierwszego stopnia ma charakter inżynierski.

Zespół oceniający zidentyfikował nieprawidłowości w zakresie przypisania prac dyplomowych do kategorii prac inżynierskich (prace te nie potwierdzają osiągnięcia efektów inżynierskich) oraz stwierdził, że wybrane prace nie umożliwiają weryfikacji efektów uczenia się absolwentów logistyki (zarówno na pierwszym jak i drugim poziomie). Tematyka wymienionych prac, mimo że ciekawa i mogąca być wyzwaniem intelektualnym dla dyplomantów, jest jednak zbyt odległa od profilu kompetencji zawodowych logistyków. W tym kontekście prace dyplomowe (zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia) na kierunku logistyka o profilu praktycznym powinny być rozpatrywane nie tylko w kontekście efektów uczenia się, lecz również związków z logistyką. Nie wystarczy wpisanie słowa „logistyka” do tytułu pracy – co ma miejsce w wizytowanej Uczelni – by automatycznie kwalifikować ją do prac logistycznych.

Prace dyplomowe podlegają kontroli z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego.

W trakcie analizy wybranych prac dyplomowych zauważono następujące nieprawidłowości i uchybienia: (1) w części prac literatura źródłowa jest uboga, często nieaktualna (niekiedy ponad 20 letnia), jak również nie związana z logistyką. (2) zdarzały się sytuacje, że zawartość pracy nie odpowiadała jej tytułowi (zbyt szerokie sformułowanie tematu w stosunku do treści pracy lub częściowa niezgodność treści z tematem. (3) stwierdzano przypadki niezgodności celu pracy z jej zawartością, (4) zazwyczaj realizacja postępowania badawczego w pracy znacznie zawężyła lub odstępuje od celu zadeklarowanego w pracy przez jej autora, (5) w części praktycznej generalnie występują bardzo proste sposoby badania (najczęściej są to ankiety, opracowanie polega na wyliczeniu udziałów procentowych i zaprezentowaniu wyników w postaci graficznej, zaś opis

słowny sprowadza się do opisu grafiki). Dobór prób jest niewłaściwy (nie gwarantuje rzetelności wyników), brak samoświadomości dyplomanta (można uzasadnić brak reprezentatywności próby i wskazać to jako ograniczenie dla wnioskowania). Podobnie ma się kwestia z obserwacjami, (6) często brak właściwych przypisów i odwołań do źródeł, (7) do obrony dopuszczane są prace zawierające rażące błędy językowe oraz niestaranne / niedbałe w zakresie profesjonalnej terminologii. Zdarzało się, że objętość prac była sztucznie zawyżana poprzez umieszczanie w nich dużych wykresów czy innych materiałów graficznych, do których brak jest odniesień w tekście. Wiele prac było zbyt wysoko ocenionych. Poziom prac potwierdza wniosek sformułowany przy ocenie kryterium 2, że nakład pracy własnej studentów przypisany do przygotowania prac dyplomowych zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia jest przeszacowany.

Zastrzeżenie zespołu oceniającego budzi to, że w kwestionariuszach recenzji prac dyplomowych część opisowa traktowana jest przez oceniających pobieżnie, wypełniana stwierdzeniami o charakterze ogólników. Często brak uzasadnienia dla oceny (wymierzenie oceny poprzez wybór punktów dla poszczególnych aspektów oceny nie jest wystarczający). Te recenzje mogą być uznane za niesatysfakcjonujące z punktu widzenia studenta, który poświęcił pisaniu pracy kilka semestrów i chciałby zapoznać się z kompleksowymi opiniami promotora i recenzenta na temat jej poziomu. Zespół oceniający rekomenduje uszczegółowienie stopnia oceny pracy dyplomowej w taki sposób, by wykazywać zarówno słabe jak i mocne strony oraz identyfikować te efekty uczenia się, które są przewidziane w seminarium dyplomowym. W trakcie egzaminu dyplomowego, jak wynika z protokołów obron, nie podejmowana jest dyskusja w zakresie stwierdzonych w pracy uchybień czy niedoskonałości. Pytania teoretyczne, przygotowane zarówno dla obron inżynierskich, jak i magisterskich mają charakter ogólnych pytań teoretycznych, nie zaś problemowych, co byłoby bardziej pożądaną formą weryfikacji wiedzy w kontekście wymogów Polskiej Ramy Kwalifikacji, gdzie zwraca się uwagę nie na wiedzę ogólną, lecz na wyjaśnianie złożonych zależności, zaś wiedza powinna być zaawansowana. Część pytań na egzaminie dyplomowym powtarza się na pierwszym i drugim stopniu studiów (np. pojęcie, istota i zadania logistyki, jakość a logistyka, zarządzanie logistyczne na tle koncepcji zarządzania przedsiębiorstwem, cechy rynku usług logistycznych). Zespół oceniający rekomenduje dostosowanie pytań egzaminacyjnych do takiej postaci, która pozwala na weryfikację wiedzy w kontekście jej uwarunkowań i zależności, oraz wycofanie z zestawu dla egzaminu dyplomowego na pierwszego stopnia studiów tych pytań, które są identyczne z pytaniami dla studiów drugiego stopnia.

Poziom metodyczny prac jest wysoce zróżnicowany. Udostępnione protokoły egzaminu dyplomowego zawierają niezbędne informacje o przesłankach dla dopuszczenia do egzaminu dyplomowego i zawierają jedno pytanie związane z przygotowaną pracą dyplomową oraz dwa pytania z wiedzy ogólnej. Ocena prac dyplomowych wskazuje, że pozwalają one bardziej weryfikować efekty uczenia się w dyscyplinie nauk społecznych, niż inżynierjno-technicznych.

Metody i formy weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do części zajęć zostały określone bardzo ogólnikowo i nieprecyzyjnie, np. "zaliczenie pisemne lub forma prezentacji" (np. *podstawy organizacji i zarządzania*). Niezbędne jest uszczegółowienie metod i form weryfikacji uczenia się, umożliwiające precyzyjną ocenę osiągnięć studenta. Metody i formy weryfikacji efektów uczenia się nie pozwalają na ocenę wszystkich zakładanych efektów uczenia się, np. *podstawy organizacji i zarządzania* (zajęcia na studiach pierwszego stopnia): przedłożone przez Uczelnię przykładowe prezentacje nie pozwalają na weryfikację efektu EU3 "Tworzy modele analizy sytuacji przedsiębiorstwa w oparciu o narzędzia analityczne", ponieważ w żadnej z nich nie stosowano modelowania w oparciu o narzędzia analityczne. Inny przykład: *zarządzanie strategiczne* (zajęcia

na studiach drugiego stopnia) – jedyną formą weryfikacji efektów uczenia się przedstawioną przez Uczelnię jest egzamin ustny, który nie pozwala na weryfikację efektów z grupy umiejętności, np. EU5 “stosuje mechanizmy rachunkowości zarządczej do diagnozy stanu przedsiębiorstwa. Stosuje te mechanizmy do oceny ryzyka w procesie zarządzania firmą, potrafi dokonać analizy danych w zakresie wielkości planowanych a rzeczywiście osiąganymi, identyfikuje odchylenia pod kątem miejsc ich powstawania oraz przyczyn i osób za to odpowiedzialnych”. Ten efekt jest możliwi do weryfikacji poprzez realizację projektów, studiów przypadku, rozwiązywania zadań, natomiast w trakcie egzaminu ustnego weryfikowana jest wiedza podręcznikowa.

Analiza prac etapowych wykazała, że często nie weryfikują one efektów z grupy umiejętności. W części przedmiotów takie prace nie zostały przedstawione zespołowi (z wyjątkiem protokołów oraz ewentualnych pytań). Uczelnia prowadząc kształcenie w warunkach pandemii COVID-19 ma wyraźne problemy w kształtowaniu efektów umiejętności. Szczególnie jest to ważne przy formalnym kształtowaniu kompetencji inżynierskich. Wnioski z oceny prac etapowych prowadzą do diagnozy, iż efekty te (inżynierskie) nie są w pełni osiągane. Ponadto zespół oceniający uzyskał potwierdzenie, że metody weryfikacji i oceny osiągnięć studentów nie potwierdzają opanowania języka obcego na poziomie B2 (studia pierwszego stopnia) lub B2+ (w przypadku studiów na drugim stopniu).

Weryfikacja i ocena osiąganych przez studenta efektów uczenia się opisana we wszystkich kartach przedmiotów odbywa się za pomocą jednakowych, zunifikowanych kryteriów oceny oraz metody oceny. W tej drugiej grupie zaznaczane są warianty z zamkniętej kafeterii (ocena formułująca – 5 możliwości, ocena podsumowująca – 4 możliwości). Sposób oceny jest projektowany przez wykładowców w kartach przedmiotu i polega na wybraniu wariantu (poprzez wskazanie opcji). Dodatkowo należy słownie wpisać elementy składające się na sposób oceny. Niestety w wielu kartach ta część jest wypełniana pobieżnie – np. „100% pisemne udzielenie odpowiedzi”. Wymienione narzędzia: kryteria oceny osiągniętych efektów (z % z przypisaniem do jednej z 6 regulaminowych ocen) oraz metody oceny są następnie wykorzystywane do rozmaitych form / sposobów weryfikacji wiedzy. Tak zaprojektowany uwspólniony system oceniania powinien umożliwiać równe traktowanie studentów w procesie oceniania efektów uczenia się, lecz w praktyce pozostawia dowolność w ocenianiu, gdyż każdy prowadzący może różnicować wymogi i sposoby oceny, stosując ustalone wytyczne jedynie w końcu procesu oceny. Do kafeterii sposobów oceniania należą: obecność na zajęciach, aktywność na zajęciach, dyskusja, egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium, odpowiedzi ustne, prace kontrolne, prace semestralne, prezentacje indywidualne i zespołowe, projekty indywidualne i zespołowe. Jest to katalog prawidłowy i pozwalający na weryfikację efektów uczenia się przy założeniu prawidłowego doboru uwzględniającego specyfikę i cele zajęć.

Weryfikacja wiedzy polega na przeprowadzaniu sprawdzianów i testów oraz przygotowaniu prezentacji realizowanych samodzielnie bądź w grupach. Prezentacje generalnie nie zawierają rozwiązywania konkretnych problemów, lecz poruszają standardowe tematy i są przygotowywane w oparciu o ogólnodostępne źródła. Analiza stanu faktycznego wykazała, że w przypadku prac wykonywanych w zespołach, udaje się sprawiedliwie oceniać wkład indywidualny, co jest uznawane za sytuację sprawiedliwą. Egzaminy sprawdzają wiedzę teoretyczną w sposób raczej ogólny, natomiast prace przejściowe udostępnione przez BSW mają charakter raczej formalny i nie wymagający wysokiego nakładu pracy studentów.

Uczelnia nie ma procedur czy sposobów działania regulujących reagowanie na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Rekomenduje się ich opracowanie i wdrożenie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste, selektywne i bezstronne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Uczelnia sformułowała warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz zaliczania efektów uzyskanych w innej uczelni. Weryfikacja efektów kształcenia przebiega zgodnie z założeniami opisanymi w kartach przedmiotów, niemniej uogólnione zasady są jedynie końcowym etapem weryfikacji efektów uczenia się – wszystko, co następuje w tym zakresie jest zróżnicowane i pozostawia dowolność wykładowcy oraz utrudnia jasne zrozumienie wymogów przez studentów.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Tematyka prac licencjackich i magisterskich w znacznej części odbiega od problematyki właściwej dla logistyki i nie ma kontekstu inżynierskiego, przez co prace dyplomowe nie stanowią właściwego narzędzia weryfikacji zakładanych efektów uczenia się.
2. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia stwierdzono liczne uchybienia związane z realizacją prac dyplomowych, zarówno merytoryczne (w tym warsztatowe, jak niezgodności tytułu – celów – doboru metod badawczych, prawidłowości przeprowadzenia badań, opracowania wyników, wnioskowania, zgodności zakresu wniosków z celem itp.), oraz formalnych (np. zasady i zakres cytowań, błędy językowe, błędy w nazwiskach, nieprofesjonalny język).
3. Na studiach pierwszego stopnia stwierdzono brak wymagań pozwalających formalnie ustalić tematykę i zakres prac, by spełniały one wymogi pracy inżynierskiej.
4. Przypisania znacznej części prac dyplomowych do kategorii prac inżynierskich jest błędne, ponieważ prace te nie potwierdzają osiągnięcia efektów inżynierskich.
5. Oceny za prace dyplomowe są w części przypadków zawyżane.
6. Dobór metod i form weryfikacji efektów uczenia się jest częściowo nieprawidłowy, ponieważ zastosowane metody i formy nie pozwalają na weryfikację wszystkich zakładanych efektów uczenia się, zwłaszcza z grupy umiejętności i kompetencji społecznych. Należy zwrócić uwagę na to, czy konkretne zadania, które podlegają ocenie w ramach zajęć, traktowane jako komplet, pozwalają na weryfikację wszystkich przypisanych do przedmiotu efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie tematów prac dyplomowych (inżynierskich i magisterskich) do problematyki właściwej dla inżynierii lądowej i transportu, inżynierii mechanicznej oraz

nauk o zarządzaniu i jakości (w tym w głównej mierze logistyki) oraz uwzględnienie w nich kontekstu inżynierskiego na studiach pierwszego stopnia.

2. Zaleca się podniesienie jakości prac inżynierskich (w kontekście prezentowanych treści, ich podbudowy teoretycznej, metodologii rozwiązywania problemów i umiejętności prezentowania wyników, jak również zakresu wykorzystanych źródeł pierwotnych) i magisterskich.
3. Zaleca się na studiach pierwszego stopnia opracowanie wymagań pozwalających formalnie ustalić tematykę i zakres prac, by spełniały one wymogi pracy inżynierskiej.
4. Zaleca się zagwarantowanie inżynierskiego charakteru prac dyplomowych będących podstawą nadawania tytułu zawodowego inżyniera.
5. Zaleca się prowadzenie zasad oceniania prac dyplomowych zapewniających rzetelność ocen, ich wiarygodność oraz porównywalność.
6. Zaleca się właściwy dobór metod i form weryfikacji efektów uczenia się, tak by umożliwiały weryfikację wszystkich zakładanych efektów uczenia się, zwłaszcza z grupy umiejętności i kompetencji społecznych. Należy stworzyć matrycę efektów uczenia się, z przypisaniem ich do konkretnych przedmiotów, zweryfikowaniem, czy dane efekty są możliwe do realizacji w ramach danych zajęć i ustaleniem, w jaki sposób komplet przypisanych efektów uczenia się będzie weryfikowany.
7. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Część nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku posiada aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w dyscyplinach, do których przypisano kierunek logistyka studia pierwszego i drugiego stopnia. Aktualny dorobek naukowy posiada większość nauczycieli zatrudnionych na umowy cywilnoprawne. Natomiast dorobek nauczycieli akademickich, dla których BSW w Bydgoszczy jest podstawowym miejscem pracy jest skromny i często nieaktualny. W grupie profesorów i doktorów habilitowanych, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy na 7 zatrudnionych nauczycieli akademickich 2 wykazało dorobek tylko sprzed 6 lat. W grupie nauczycieli akademickich ze stopniem doktora na 8 pracowników, dla których BSW w Bydgoszczy jest podstawowym miejscem pracy, 2 nie posiada dorobku naukowego, a 3 kolejne osoby przedstawiły dorobek sprzed 6 lat (w tym 1 osoba sprzed 11 lat). Są to głównie publikacje w wydawnictwach o zasięgu regionalnym lub krajowym. Przyjmuje się, że to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy stanowią trzon kadry odpowiedzialnej za jakość kształcenia na ocenianym kierunku, dlatego przedstawione dane dotyczące dorobku naukowego

należy uznać za zagrażające właściwej realizacji programu studiów. Rekomenduje się podjęcie skutecznych działań zmierzających do zwiększenia aktywności naukowej, w tym publikacyjnej nauczycieli akademickich.

Dane dotyczące kwalifikacji nauczycieli akademickich (struktura stopni i tytułów naukowych i tytułów zawodowych) prowadzących zajęcia na kierunku logistyka studia pierwszego i drugiego stopnia są w różnych miejscach raportu samooceny niespójne. Analiza stanu faktycznego wykazała, że na kierunku logistyka zajęcia prowadzi 9 samodzielnych pracowników naukowych (w tym dla 7 Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy), 11 doktorów (w tym dla 8 Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy), 1 magister inżynier (umowa cywilnoprawna), 6 magistrów (w tym 1 na etacie).

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy przedstawia się następująco:

W grupie samodzielnych pracowników naukowych:

- profesor doktor habilitowany inżynier – 3 osoby, w tym 2 profesorów w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych (inżynieria mechaniczna, specjalizacja budowa i eksploatacja maszyn) oraz 1 w dziedzinie nauk rolniczych;
- doktor habilitowany inżynier – 3 osoby, w tym 2 posiadają habilitację w dyscyplinie inżynieria mechaniczna, 1 w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości;
- doktor habilitowany – 1 osoba; doktor habilitowany w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

W grupie nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora na ocenianym kierunku Uczelnia zatrudnia: doktor inżynier – 5 osób, doktor – 3 osoby. Dyscypliny naukowe reprezentowane w grupie doktorów to: inżynieria mechaniczna (specjalność budowa i eksploatacja maszyn) – 3 nauczycieli akademickich, nauki o bezpieczeństwie – 2 nauczycieli akademickich, nauki o zarządzaniu i jakości – 1 osoba, ekonomia i finanse – 1 osoba, nauki prawne – 1 osoba. W grupie magistrów pracownikiem zatrudnionym w BSW w Bydgoszczy jest 1 osoba posiadająca tytuł zawodowy w dyscyplinie matematyka.

W grupie nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na podstawie umowy cywilnoprawnej struktura kwalifikacji przedstawia się następująco:

- doktor habilitowany – 2 osoby (reprezentowane dyscypliny: ekonomia i finanse, fizyka);
- doktor – 3 osoby (reprezentowane dyscypliny: nauki o zarządzaniu i jakości – 1, ekonomia i finanse – 1, nauki prawne – 1);
- magister inżynier – 1 osoba (informatyka);
- magister – 5 osób (reprezentowane dyscypliny: dziennikarstwo – 2 osoby, matematyka – 1, towaroznawstwo – 1, inżynieria lądowa i transport – 1)

Brak nauczycieli akademickich posiadających kwalifikacje (stopnie i tytuły naukowe) w dyscyplinie wiodącej inżynieria lądowa i transport przekłada się na nieprawidłową obsadę znacznej części zajęć, a zatem może negatywnie rzutować na osiąganie założonych efektów uczenia się oraz rozwój kierunku i jakość kształcenia. Struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów nie stanowią gwarancji prawidłowej realizacji zajęć.

W trakcie hospitacji zajęć ustalono, że część nauczycieli akademickich ma dość niskie kompetencje

dydaktyczne. Prowadzenie zajęć polegało na odczytywaniu tekstu z prezentacji, bez prób angażowania studentów i nawiązywania z nimi interakcji. Taki sposób prowadzenia zajęć utrudnia zainteresowanie tematem i skupianie uwagi studentów. Przygotowane materiały dydaktyczne także były częściowo niezgodne z nowoczesną metodyką nauczania: slajdy nadmiernie obciążone tekstem, co utrudnia ich percepcję i rozumienie treści. Na jednym z hospitowanych wykładów nauczyciel podawał treści typowe dla pierwszych zajęć (literatura uzupełniająca wykład, zagadnienia wprowadzające), choć był to wykład ostatni.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia częściowo uniemożliwia prawidłową realizację zajęć. Stwierdzono powierzanie jednemu nauczycielowi dużej liczby zajęć bardzo rozproszonych tematycznie. Na przykład jedna osoba prowadzi zajęcia z 13 przedmiotów: *ekonomika logistyki, ryzyko w logistyce, szkoły i style zarządzania, komunikacja w organizacji, ekonomika transportu, usługi spedycyjne, ubezpieczenia w transporcie, negocjacje w biznesie, koszty i audyty logistyczne, przywództwo i zarządzanie w biznesie, controlling logistyczny, handel zagraniczny, makrologistyka*. Kolejny przykład: prowadzenie przez jednego nauczyciela akademickiego 8 zajęć, w tym przypisanych do różnych dziedzin naukowych: *logistyka recyrkulacji, sieci logistyczne, infrastruktura logistyczna, logistyka dystrybucji, zarządzanie projektem, podstawy zarządzania, inżynieria systemów i analiza systemowa, seminarium dyplomowe*.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami.

Nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia są przygotowani do ich realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ponieważ Uczelnia zapewniła im możliwość udziału w szkoleniach na temat wykorzystania platformy MS Temas do celów dydaktycznych. Realizacja zajęć w formie zdalnej w zakresie ich jakości nie jest na bieżąco monitorowana przez Uczelnię.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia częściowo nie uwzględnia ich dorobku praktycznego i doświadczenia zawodowego oraz osiągnięć naukowych i dydaktycznych. Stwierdzono nieprawidłową obsadę 33 zajęć: *budowa sprzętu i urządzeń logistycznych, podstawy marketingu, inżynieria systemów i analiza systemowa, zarządzanie projektem, logistyka dystrybucji, logistyka recyrkulacji, sieci logistyczne, szkoły i style zarządzania, komunikacja w organizacji, przywództwo i zarządzanie w biznesie, handel zagraniczny, zarządzanie łańcuchem dostaw, ekologistyka, logistyka zaopatrzenia, gospodarka magazynowa, dokumentacja logistyczna, informatyczne systemy logistyczne, marketing cyfrowy w logistyce, logistyka miejska, narzędzia informatyczne w zarządzaniu firmą, metody ilościowe w logistyce, inżynieria systemów logistycznych, bezpieczeństwo przewozów, transport intermodalny, metodyka badań w logistyce, zarządzanie produkcją i usługami, organizacja procesów produkcyjnych, zarządzanie logistyczne, systemy logistyczne w przedsiębiorstwie, zarządzanie zasobami ludzkimi, podstawy prawa gospodarczego, towaroznawstwo, seminarium dyplomowe*. Nauczyciele, którym powierzono w/w zajęcia nie posiadają dorobku naukowego lub doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią powiązanego z treściami tych zajęć. Szczegółowe informacje zawiera załącznik tabela nr 4. Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów w zakresie spełniania przez nich obowiązków związanych z kształceniem. Uczelnia nie udostępniła zespołowi oceniającemu ocen wyrażonych liczbowo, natomiast przedstawiła pisemne uwagi studentów. Mimo że część z tych uwag wskazywała na uchybienia w sposobie prowadzenia zajęć (np. „monotonnie prowadzi zajęcia”, „skraca zajęcia”, „słaby kontakt ze studentami”,

„niezrozumiale prowadzi zajęcia”). Uczelnia (poza jednym wyjątkiem) nie podjęła działań naprawczych i doskonalących, by wyeliminować nieprawidłowości wskazane przez studentów.

W Uczelni prowadzone są hospitacje zajęć, ale nie przekładają się one na działania o charakterze rozwojowym i doskonalącym. Analiza przykładowych arkuszy hospitacji wykazała, że w żadnym z nich nie sformułowano rekomendacji o charakterze doskonalącym i rozwojowym. Rekomendacje doskonalące nie zostały określone nawet jeśli w toku hospitacji stwierdzono poważne nieprawidłowości, takie jak niska zgodność treści zajęć z programem kształcenia, niski poziom przygotowania nauczyciela akademickiego do zajęć, niski poziom użyteczności przekazywanych treści. Ponadto mierniki oceny zastosowane w arkuszu hospitacji są nietrafne, skoro hospitowany nauczyciel oceniony na najniższą możliwą ocenę w wymienionych powyżej kryteriach uzyskał ostateczną ocenę swoich zajęć „poziom średni”.

Polityka kadrowa Uczelni nie przekłada się na trwały rozwój nauczycieli akademickich oraz ich wszechstronne doskonalenie. Żaden z nauczycieli akademickich, dla których BSW w Bydgoszczy jest podstawowym miejscem pracy nie uzyskał w ostatnich latach stopnia lub tytułu naukowego. Nie potwierdzono przeprowadzania okresowych przeglądów kadry oraz planowania ścieżek rozwoju nauczycieli akademickich. Polityka kadrowa nie zapewnia stabilizacji zatrudnienia. W toku analizy stanu faktycznego stwierdzono, że kilku nauczycieli akademickich ocenionych przez władze Uczelni jako kluczowi dla rozwoju kierunku zakończyło pracę w BSW w Bydgoszczy.

W WSB w Bydgoszczy prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia obejmujące aktywność w zakresie działalności naukowej, zawodowej oraz dydaktycznej. Częstotliwość i zasady oceniania określa Uchwała senatu nr 4/9/2019 z dnia 14 września 2019 roku, na mocy której wprowadzono regulamin oceny nauczycieli Bydgoskiej Szkoły Wyższej wraz z arkuszem okresowej oceny. Zarządzeniem Rektora 4/10/2019 określono kryteria oraz tryb przeprowadzenia oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych w Bydgoskiej Szkole Wyższej, a zarządzeniem Rektora BSW nr 6/10/2019 powołano komisję ds. oceny nauczycieli akademickich. Ocena samodzielnych pracowników naukowych przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na 4 lata, a pracowników ze stopniem naukowym doktora i tytułem zawodowym magistra raz na 2 lata. Ocena formułowana jest na podstawie wyników hospitacji zajęć, wyników badań ankietowych przeprowadzanych wśród studentów oraz wykazu dorobku naukowego i organizacyjnego. Ocenę przeprowadza komisja ds. oceny nauczycieli akademickich. Uczelnia nie potwierdziła działania tej komisji, nie udostępniła dokumentacji obrazującej pracę komisji (folder noszący tytuł Przykładowe protokoły z posiedzenia komisji jest pusty).

W Uczelni nie funkcjonuje system motywacyjny. Rekomenduje się przyjęcie rozwiązań o charakterze motywującym nagradzających najbardziej zaangażowanych pracowników posiadających osiągnięcia naukowe lub dydaktyczne.

Polityka kadrowa nie zawiera skutecznych mechanizmów motywowania nauczycieli akademickich do rozwoju naukowego przez kontakt ze środowiskiem naukowym. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku logistyka studia pierwszego i drugiego stopnia, dla których BSW jest podstawowym miejscem pracy w niewielkim zakresie doskonalą swoje kompetencje zawodowe przez udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Ograniczoną aktywność konferencyjną potwierdzono tylko u 3 nauczycieli akademickich, z czego ostatni udział w konferencji miał miejsce w roku 2019 (1 nauczyciel).

Uczelnia przyjęła regulacje umożliwiające reagowanie na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz opracowała formy pomocy ofiarom (Uchwała Senatu nr 3/2/2020 z dnia 20 lutego 2020 roku),

a także powołała pełnomocnika rektora ds. przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i molestowaniu seksualnemu (zarządzenie Rektora z dnia 21 lutego 2020 roku).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Część nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku posiada aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w dyscyplinach, do których przypisano kierunek logistyka studia pierwszego i drugiego stopnia, a także doświadczenie praktyczne zdobyte poza Uczelnią. Aktualny dorobek naukowy posiada większość nauczycieli zatrudnionych na umowy cywilnoprawne. Uczelnia przyjęła regulacje umożliwiające reagowanie na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz opracowała formy pomocy ofiarom.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku logistyka studia pierwszego i drugiego stopnia (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) nie stanowi gwarancji prawidłowej realizacji zajęć. Wśród nauczycieli akademickich, dla których BSW jest podstawowym miejscem pracy nie ma żadnego przedstawiciela dyscypliny wiodącej (inżynieria lądowa i transport), do której przypisano kierunkowe efekty uczenia się. Wśród nauczycieli akademickich zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej dyscyplinę wiodącą reprezentuje 1 magister.
2. Stwierdzono nieprawidłową obsadę 33 zajęć: *budowa sprzętu i urządzeń logistycznych, podstawy marketingu, inżynieria systemów i analiza systemowa, zarządzanie projektem, logistyka dystrybucji, logistyka recyrkulacji, sieci logistyczne, szkoły i style zarządzania, komunikacja w organizacji, przywództwo i zarządzanie w biznesie, handel zagraniczny, zarządzanie łańcuchem dostaw, ekologistyka, logistyka zaopatrzenia, gospodarka magazynowa, dokumentacja logistyczna, informatyczne systemy logistyczne, marketing cyfrowy w logistyce, logistyka miejska, narzędzia informatyczne w zarządzaniu firmą, metody ilościowe w logistyce, inżynieria systemów logistycznych, bezpieczeństwo przewozów, transport intermodalny, metodyka badań w logistyce, zarządzanie produkcją i usługami, organizacja procesów produkcyjnych, zarządzanie logistyczne, systemy logistyczne w przedsiębiorstwie, zarządzanie zasobami ludzkimi, podstawy prawa gospodarczego, towaroznawstwo, seminarium dyplomowe*. Nauczyciele, którym powierzono w/w zajęcia nie posiadają dorobku naukowego i dydaktycznego lub doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią powiązanego z treściami tych zajęć. Szczegółowe informacje zawiera załącznik tabela nr 4.
3. Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia częściowo uniemożliwia prawidłową realizację zajęć, ponieważ

stwierdzono przypadki powierzania jednemu nauczycielowi dużej liczby (np. 13) rozproszonych tematycznie zajęć.

4. Realizacja zajęć w formie zdalnej w zakresie ich jakości nie jest na bieżąco monitorowana przez Uczelnię.
5. Wyniki hospitacji zajęć i badań ankietowych przeprowadzanych wśród studentów są w małym stopniu wykorzystywane w procesie doskonalenia jakości kształcenia i polityki kadrowej.
6. Polityka kadrowa realizowana na Uczelni nie sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie kadry posiadającej tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe oraz aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w dyscyplinach, do których przypisano oceniany kierunek studiów, zwłaszcza w dyscyplinie wiodącej.
2. Zaleca się prawidłową obsadę wszystkich zajęć prowadzonych na kierunku logistyka na studiach pierwszego i drugiego stopnia.
3. Zaleca się takie obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, by możliwa była prawidłowa realizacja zajęć.
4. Zaleca się bieżące monitorowanie przebiegu zajęć zdalnych.
5. Zaleca się wykorzystywanie wyników hospitacji zajęć i badań ankietowych przeprowadzanych wśród studentów w procesie doskonalenia jakości kształcenia i polityki kadrowej.
6. Zaleca się prowadzenie polityki kadrowej sprzyjającej stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz tworzenie warunków pracy stymulujących i motywujących członków kadry do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia, w tym rozwijania kompetencji dydaktycznych.
7. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastruktura Bydgoskiej Szkoły Wyższej nie umożliwia w pełni właściwego prowadzenia zajęć. Częściowo jest zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, jednak nie w pełni umożliwia prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem logistyka. BSW dysponuje bazą dydaktyczną zlokalizowaną w czterech budynkach stanowiących łącznie 6500m². Liczba miejsc w salach dydaktycznych jest wystarczająca dla właściwego prowadzenia kierunku logistyka. Uczelnia dysponuje kilkudziesięcioma salami dydaktycznymi. Uczelnia zapewnia dostęp do dwóch pracowni komputerowych. 44 stanowiska komputerowe wyposażone są w zestaw: komputer stacjonarny (PC AMD A8-7600 Radeon R7 4cores 3,10 GHz; 8 GB RAM; HDD SATA 1TB; Monitor 18,5"; Windows 10 Pro. lub PC AMD Ryzen 5 3600 3,6 GHz; 16 GB RAM; SSD 512GB NVMe; Monitor 23,6"; Windows 10 Pro.) Każdy komputer wyposażony jest także w Microsoft Office 2018, AllPlan 2019, Frilo, AutoCad 2019, Autodesk Robot, Autodesk 3ds Max, Get Solar Pro, Logomocja Imagine, BIMestiMate, Blender 3D Logomocja Imagine, Soldis Projektant, Antywirus NOD32.

Studenci kierunku logistyka mają dostęp (w dwóch ogólnodostępnych laboratoriach) do specjalistycznego lub ogólnodostępnego oprogramowania, które jest wykorzystywane podczas zajęć (Transport Management System (TMS), System Gray Fox, Check Tram, Eurotax, SALDEO, FlightRadar24.com, Marine Traffic, System ITS miasta Bydgoszcz, Mapa akustyczna miasta Bydgoszcz, Studiosystem, GOODLOADING, WIX, WordPress, Google Analytics, Subiekt, Trans EU, audyt-seo.home.pl). Niektóre programy dostępne są tylko na terenie uczelni w pracowni komputerowej, co w czasie pandemii nie jest wystarczające. Studenci uczą się bardzo zaawansowanych programów specjalistycznych, a w programie studiów pominięto podstawowe oprogramowanie kluczowe dla kierunku logistyka (np. oprogramowanie klasy MRP/ERP). Dodatkowo w programie studiów przewidziano laboratoria, których zakres nie jest zgodny z kierunkowymi efektami uczenia się np. laboratorium metrologii czy też prezentowana linia nanoszenia powłok galwanicznych. Laboratoria te są w gestii interesariuszy zewnętrznych. Poza nieznanym związkiem tych laboratoriów z kierunkiem ich wykorzystanie jest aktualnie ograniczone ze względu na sytuację pandemiczną. Poza tym służą one raczej do wizyt studyjnych/prezentacji/pokazów, a nie do wykonywania konkretnych ćwiczeń/zadań, w których studenci mogliby pod nadzorem nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia nabywać konkretne umiejętności zawodowe.

Natomiast dobrą pracownią, dostosowaną do kanonu kierunku (przynajmniej jednej specjalności), jest Pracownia Techniki Technologii Transportu spółki tramwajowej. Także w tym przypadku niejasne są możliwości i sposoby wykorzystania tej pracowni (obsługa urządzeń jest wyłącznie w gestii pracowników zajezdni ze względu na bezpieczeństwo), która jest funkcjonująca zajezdnią tramwajową. Zespół nie miał możliwości zapoznania się z pracami realizowanymi w tej pracowni przez studentów kierunku.

Na potrzeby realizacji programów studiów na kierunku logistyka studia pierwszego i drugiego stopnia, wykorzystywane są następujące zasoby i techniki informacyjno-komunikacyjne: Office 365 – MS Teams (kształcenie zdalne synchroniczne). Uczelnia nie prowadzi zajęć zdalnych w trybie asynchronicznym.

Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Zapewniają także dostęp dla osób z niepełnosprawnością. Uczelnia wyposażona jest w stosowne windy i podjazdy.

Biblioteka BSW zlokalizowana jest w Gmachu Głównym BSW przy ul. Lubelskiej na kondygnacji –1. W skład systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni wchodzi: Wypożyczalnia, Czytelnia, Archiwum Prac Dyplomowych oraz Magazyn. Przy Bibliotece działa również Wydawnictwo Bydgoskiej Szkoły Wyższej. Wszelkie informacje dot. Biblioteki są dostępne na stronie internetowej, a studenci mają dostęp do elektronicznego katalogu, przez który to system informatyczny mogą składać zamówienia. Biblioteka w czasie pandemii jest otwarta w tygodniu, zaś w normalnym czasie dostępna jest także w weekendy podczas zjazdów. Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna oraz zasady korzystania z niej są zgodne z przepisami BHP.

Uczelnia zapewnia dostęp do sieci komputerowej, opartej na technologii Fast Ethernet z przewodowym i bezprzewodowym dostępem do szerokopasmowego Internetu (15Mb/s). Dostęp do Internetu i wewnętrznego systemu uczelnianego gwarantują dwa serwery. Uczelnia jest podłączona łączem symetrycznym do Akademickiej Sieci Komputerowej BYDMAN. Do obsługi studentów wdrożono system informatyczny HMS Kalasoft. Pomieszczenia Biblioteki BSW są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

W uczelni nie są prowadzone zajęcia w formule e-learningowej oraz blended learning, z wyłączeniem kształcenia zdalnego synchronicznego w czasach pandemii. Uczelnia nie posiada dedykowanej tej formie zajęć infrastruktury informatycznej.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne dla kierunku logistyka nie w pełni są zgodne, co do ich aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiając osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć.

Księgozbiór biblioteki liczy obecnie ponad 11 tys. woluminów, a prenumeratą bieżącą objętych jest 15 tytułów gazet i czasopism zgodnych z prowadzonymi kierunkami studiów. Liczba woluminów opatrzonych w systemie hasłem "logistyka" w katalogu wyszukiwania jest skromna i wynosi ok. 50 tytułów. Brak jest także aktualnych tytułów wydawniczych z zakresu ocenianego kierunku logistyka. Uczelnia prenumeruje 3 czasopisma dedykowane logistyce. Studenci i pracownicy mają dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, Cyfrowej Wypożyczalni Akademika oraz bazy EBSCO. Niemniej w bibliotece są dostępne pozycje literatury wskazane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów, jednakże nie są aktualne.

Biblioteka BSW dysponuje specjalistycznym sprzętem: laptopy, klawiatury Braille Keyboard, syntezatory mowy IVONA wraz z oprogramowaniem, lupy Ruby, ergonomiczne myszy komputerowe, dyktafony, tablice interaktywne umożliwiającym korzystanie z jej zasobów przez osoby z niepełnosprawnością.

Uczelnia nie prowadzi cyklicznych przeglądów infrastruktury pod kątem procesu dydaktycznego, a jedynie w zakresie BHP i przeglądów technicznych. Niemniej w wyniku prowadzonej akredytacji zespół oceniający stwierdził, że zarówno kadra, inne osoby prowadzące zajęcia, jak i studenci, na bieżąco mogą zgłaszać swoje potrzeby związane z zasobami biblioteki i infrastruktury dydaktycznej. Biblioteka szybko reaguje na te potrzeby. Uczelnia podała także przykłady zmian w zakresie infrastruktury wprowadzonych na wniosek kadry i studentów. Rekomenduje się wprowadzenie regularnych, systemowych badań z zakresu satysfakcji, ale również analizy potrzeb użytkowników.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura Bydgoskiej Szkoły Wyższej jest częściowo zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku logistyka studia pierwszego i drugiego stopnia. Sale dydaktyczne, infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne są sprawne, nowoczesne, nieodbiegające od aktualnie używanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć na kierunku logistyka, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

W czasach pandemii studenci nie mają dostępu do pełnego oprogramowania specjalistycznego, a zajęcia w części laboratoriów nie pozwalają na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się przewidzianych kartą przedmiotu.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne nie są w pełni zgodne, co do zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Zasoby te w niepełnym stopniu umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć, w tym również dla osób z niepełnosprawnością.

Uczelnia zapewnia stały rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych, choć nie jest to rozwiązanie systemowe.

Stwierdzono nieprawidłowości:

1. Specjalistyczne oprogramowanie stosowane w niektórych laboratoriach i pracowniach dydaktycznych odbiega od aktualnie używanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć na kierunku logistyka (np. Podstawy logistyki, Gospodarka magazynowa). Studenci uczą się bardzo wąsko specjalizowanych programów, a nie nabywają umiejętności pracy w podstawowych programach dedykowanych kierunkowi logistyka (np. brak oprogramowania klasy ERP stosowanego przez przedsiębiorców, z którymi Uczelnia współpracuje).
2. Część laboratoriów i zajęć projektowych wskazanych przez Uczelnię jako infrastruktura wykorzystywania przez studentów logistyki (np. Wytrzymałość materiałów) pozostaje bez związku z efektami uczenia się właściwych dla kierunku oraz nie pozwala na prawidłową realizację zajęć, w tym również dla osób z niepełnosprawnością.
3. Zasoby biblioteczne, a także forma wydawnicza nie są aktualne i nie obejmują kompleksowo literatury z zakresu ocenianego kierunku logistyka, nie są w pełni zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, uniemożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć.

4. Przeglądy infrastruktury są prowadzone jako dobre praktyki, a nie rozwiązanie systemowe, prowadzący i studenci mają możliwość zgłaszania swoich potrzeb. Niemniej brak aktualnej literatury wskazuje na nieprawidłowości w działaniu w tym obszarze.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie specjalistycznego oprogramowania stosowanego w ramach pracowni dydaktycznych i laboratoriów do aktualnie używanych systemów w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, tak aby umożliwiały prawidłową realizację zajęć na kierunku logistyka (np. Wprowadzenie oprogramowania typu ERP).
2. Zaleca się aktualizację zasobów bibliotecznych, tak by zawierały najnowsze publikacje zgodnie z potrzebami procesu kształcenia na kierunku logistyka.
3. Zaleca się wprowadzenie regularnych, systemowych badań i przeglądów infrastruktury z zakresu satysfakcji, ale również analizy potrzeb użytkowników.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Bydgoska Szkoła Wyższa w ramach kierunku logistyka współpracuje z podmiotami zewnętrznymi z Bydgoszczy i regionu, w zakresie realizacji programu kształcenia w stopniu niewystarczającym. Współpraca jedynie częściowo spełnia wymagania stawiane przed praktycznym profilem kształcenia. Uczelnia dysponuje umowami o współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego. Sformalizowanie współpracy zaowocowało udziałem interesariuszy zewnętrznych w pracach Komisji Programowo-Dydaktycznej oraz Komisji ds. Oceny Efektów Kształcenia. W Komisjach zasiadają: pracownicy dydaktyczni oraz zapraszani są gościnnie przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych. Zapraszane osoby pełnią funkcje kierownicze w tychże podmiotach. Charakter i zasięg tej współpracy jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia, a także z właściwymi dla kierunku obszarami działalności zawodowej/gospodarczej i zawodowego rynku pracy.

Interesariusze zewnętrzni przy BSW w założeniu mieli zajmować się:

- opiniowaniem programów i zakładanych efektów uczenia się,
- analizą efektów uczenia przypisanych głównie do zajęć praktycznych i praktyk zawodowych,
- analizą rynku pracy i możliwości zatrudniania absolwentów,
- organizacją wizyt i wyjazdów studyjnych,

- oceną podmiotów pod kątem spełnienia wymagań niezbędnych do kształcenia na wizytowanym kierunku głównie dotyczącym miejsc praktyk.

Uczelnia deklaruje jak ważnym elementem w koncepcji rozwoju kierunku jest informacja zwrotna od pracodawców, że mają oni możliwość wypełnienia stosownej opinii, wyniki której są jednym z elementów branych pod uwagę podczas konstruowania programu studiów. Interesariusze nie potwierdzili tego. Uczelnia jest otwarta na rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w różnych zakresach i formach jednak postawa ta ma charakter bierny.

Uczelnia planuje zaangażować przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w realizację prac dyplomowych, przede wszystkim na etapie ustalania tematów prac. Nie były jeszcze rozważane możliwości zaangażowania pracodawców w proces oceny prac dyplomowych.

Na ocenianym kierunku brakuje przemyślanej koncepcji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przeglądy współpracy mają charakter pobieżny i ograniczają się do wykreślania lub dopisywania kolejnych podmiotów. Nie przeprowadza się okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujących ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji. Przeglądy te nie dotyczą też osiągniętych przez studentów efektów uczenia się ani losów absolwentów. Analiza współpracy powinna uwzględniać co najmniej listę współpracujących interesariuszy ze wskazaniem realizowanych form i obszarów współpracy, a także listę podjętych działań wraz ze wskazaniem osób odpowiedzialnych i efektami tychże działań.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Ocena wynika z biernej postawy przedstawicieli władz kierunku w odniesieniu do działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia z uwzględnieniem potrzeb i opinii otoczenia społeczno-gospodarczego. Brak jest znamion współpracy strategicznej i wielowymiarowej, która powinna charakteryzować praktyczny profil kształcenia. Brakuje okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem. Niezbędne dla poprawy jakości kształcenia jest wprowadzenie działań, których celem jest ewaluacja dotychczasowych form, obszarów i efektywności współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Uczelnia posiada procedury i opisane praktyki, które zapewniają udział interesariuszy zewnętrznych w opracowaniu koncepcji kształcenia, natomiast interesariusze zewnętrzni nie uczestniczą we współtworzeniu koncepcji kształcenia.

Stwierdzono nieprawidłowości:

1. Brak zróżnicowanych form współpracy z otoczeniem gospodarczym, w tym zaangażowania pracodawców w proces oceny prac dyplomowych.
2. Brak okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się nawiązanie ścisłej współpracy z przedstawicielami branżowymi w celu odświeżenia koncepcji kształcenia dla kierunku logistyka.
2. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.
3. Zaleca się dokonywać okresowych przeglądów współpracy z OSG oraz skuteczności tej współpracy.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Bydgoska Szkoła Wyższa w swojej Misji i Strategii Rozwoju odnosi się do umiędzynarodowienia wskazując, że „Misją Bydgoskiej Szkoły Wyższej jest profesjonalne kształcenie kadr zgodnie z rosnącymi potrzebami rozwijającej się gospodarki w kraju i Europy. Umiędzynarodowienie działalności uczelni odbywać ma się poprzez: Wzrost poziomu badań do wysokich standardów światowych, Wzrost poziomu procesów dydaktycznych realizowanych na BSW do wysokich standardów światowych, Wspólną promocję uczelni wraz z podmiotami w województwa kujawsko-pomorskiego na arenie międzynarodowej”. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia nie są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Uczelnia w wąskim zakresie stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku.

BSW ma podpisane dwie umowy o współpracy z uczelniami z Niemiec i Ukrainy. Uczelnia posiada kartę Erasmus. Nauczyciele akademicy i studenci nie korzystają z możliwości wyjazdu/wymiany akademickiej, motywując to brakiem możliwości pozostawienia pracy zawodowej. W toku prowadzonej oceny nie przedstawiono zespołowi oceniającemu porozumień/umów o współpracy z uczelniami w ramach Erasmus, a studenci nie mieli informacji w tym zakresie.

Uczelnia dotychczas umożliwiała wyjazdy studyjne mające walor praktyczny – w 2017 r. w ramach wyjazdu studyjnego 6 studentów i 1 nauczyciel akademicki kierunku logistyka uczestniczyło w praktykach wynikających z podpisanych umów międzynarodowych. Ostatnie działania z zakresu umiędzynarodowienia odbyły się w 2019 r i był to udział 2 pracowników BSW w VIII Polsko-Ukraińskich dialogach naukowych. Wydarzenie to było współorganizowane przez BSW. Pracownicy sporadycznie biorą udział w konferencjach międzynarodowych, co przekłada się na nieliczne publikacje naukowe. Wobec pandemii i większych możliwości udziału w konferencjach zdalnych i webinarach rekomenduje się stworzenie warunków i systemu motywacji zarówno dla pracowników, jak i studentów do udziału w tych wydarzeniach.

Na kierunku logistyka nie są prowadzone przedmioty, nawet obieralne, w języku obcym.

W wyniku prowadzonej oceny przez ZO stwierdzono, że Uczelnia nie prowadzi okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia kształcenia obejmujących ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Bydgoska Szkoła Wyższa od wielu lat prowadzi działania w ramach współpracy z dwoma uczelniami, zarówno skierowane do studentów jak i nauczycieli akademickich. Uczelnia stwarza nieliczne możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku logistyka.

Stwierdzono nieprawidłowości:

1. Stopień umiędzynarodowienia wobec stawianych w misji i strategii rozwoju wyzwań jest bardzo niski.
2. Brak skutecznych form informowania nauczycieli akademickich i studentów o możliwościach w zakresie wymiany międzynarodowej.
3. Nie są prowadzone okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów.
4. Nie ma zajęć prowadzonych w językach obcych (innych niż tradycyjne lektoraty).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się podniesienie poziomu międzynarodowej aktywności studentów i pracowników oraz stworzenie skutecznego systemu komunikowania dostępnych możliwości współpracy międzynarodowej.
2. Zaleca się przegląd misji i strategii w zakresie umiędzynarodowienia, usunięcie nieprawidłowości oraz dostosowanie stopnia umiędzynarodowienia do koncepcji i celów kształcenia.
3. Zaleca się prowadzenie okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia celem zidentyfikowania nieprawidłowości skutkujących niskim wskaźnikiem umiędzynarodowienia.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Większość elementów systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się opiera się o rozwiązania nieformalne. Po części jest to spowodowane malejącą proporcjonalnie do postępu toku studiów liczbą studentów, co wpływa na płynną wymianę informacji w mniejszej grupie. Studenci mają możliwość bezpośredniego kontaktu z nauczycielami akademickimi w trakcie dyżurów, jednak są one organizowane w sposób niedostosowany do potrzeb studentów. Zgodnie z pozyskanymi informacjami nauczyciele akademicy są dostępni w trakcie 15-minutowych przerw pomiędzy zajęciami, co jest uznawane jako konsultacje, czego skutkiem jest brak możliwości swobodnego uczestnictwa w konsultacjach zarówno przez studentów, jak i nauczycieli akademickich, bez uszczerbku czasowego w uczestnictwie w innych zajęciach lub pozbawieniem przerw pomiędzy zajęciami. O ile częstotliwość konsultacji jest prawidłowa, o tyle czas ich trwania (15 minut) a także fakt, że konsultacje wielu prowadzących odbywa się w tym samym czasie sprawiają, że dostęp do nauczycieli akademickich jest ograniczony. Studenci są informowani na temat przysługujących im praw i obowiązków w czasie pierwszego zjazdu na pierwszym roku studiów, w trakcie którego odbywa się także szkolenie z zakresu korzystania z zasobów bibliotecznych oraz szkolenia z zasad BHP. W wyżej wspomnianym spotkaniu uczestniczy Dziekan, który wyjaśnia ewentualne wątpliwości studentów, a także udziela ogólnych informacji w zakresie zagadnień związanych z prawem własności intelektualnej, niezbędnych przy późniejszym przygotowywaniu przed studentów prac pisemnych. W Uczelni funkcjonuje Akademickie Biuro Karier, które zajmuje się przede wszystkim organizacją szkoleń dla studentów, realizowanych we współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Uczelnia oferuje studentom wsparcie w wejściu na rynek pracy. Studenci mają możliwość uczestnictwa w szkoleniach doskonalących kompetencje zawodowe oraz umiejętności miękkie. Uczelnia prowadzi także bazę ofert praktyk i staży, które to w większości są zaliczane jednak na podstawie wykonywanej przez studentów pracy zawodowej. Studenci w praktyce nie korzystają z wsparcia w zakresie wejścia na rynek pracy.

Uczelnia umożliwia studentom studiowanie według indywidualnego programu i planu studiów, które to polega na możliwości rozszerzenia zakresu realizowanego programu studiów. Studenci studiujący według indywidualnego programu i planu studiów objęci są także wsparciem opiekuna naukowego, którego rola ogranicza się do akceptacji przygotowanego przez studenta programu studiów. Studenci angażujący się organizacyjnie w życie Uczelni mogą ubiegać się o przyznanie indywidualnej organizacji studiów, co umożliwia im pogodzenie obowiązków bez kolizji z harmonogramem zajęć. Uczelnia nie przewiduje indywidualizacji toku studiów dla studentów angażujących się artystycznie. Dla studentów aktywnych sportowo indywidualna organizacja studiów dostępna jest dopiero po osiągnięciu członkostwa w kadrze narodowej lub międzynarodowej. Co prawda regulamin dopuszcza ubieganie się o indywidualną organizację studiów z innych uzasadnionych powodów, natomiast wymienienie wprost szczebla aktywności sportowej w katalogu okoliczności umożliwiających ubieganie się o ten tryb, niejako zamyka zakres tych możliwości, zwłaszcza z perspektywy studenta zapoznającego się z regulaminem studiów. W tym zakresie rekomenduje się umożliwienie takim studentom ubieganie się o indywidualną organizację studiów tak, aby mogli pogodzić swoją aktywność z prawidłową realizacją studiów i osiąganiem jak najwyższych efektów uczenia się.

Możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów dotyczy także studentów z niepełnosprawnościami, studentów wychowujących dzieci, przewlekle chorych lub studiujących na więcej niż jednym kierunku studiów. Ponadto Uczelnia oferuje możliwość ubiegania się o stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami, stypendium Rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra, a także o zapomogę. Katalog osiągnięć

uprawnających do ubiegania się o stypendium Rektora dla najlepszych studentów, poza kryterium średniej ocen, uwzględnia osiągnięcia naukowe, sportowej i artystyczne. Uczelnia prowadzi dla studentów zza granicy zajęcia wyrównawcze w zakresie znajomości języka polskiego.

Studenci z niepełnosprawnościami otrzymują kompleksowe wsparcie od Uczelni. Oferowane formy wsparcia w tym zakresie to m.in. możliwość objęcia opieką asystenta osoby z niepełnosprawnością, dostosowania infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami motorycznymi, w tym w szczególności budynku biblioteki, której czytelnia jest przystosowana także do potrzeb osób z niepełnosprawnościami zmysłów (niedowidzących, niedosłyszących). Istotnym mankamentem tego obszaru systemu wsparcia jest fakt, iż niemożliwe jest otrzymanie informacji na temat jakichkolwiek form wsparcia z wyjątkiem możliwości ubiegania się o stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami.

System rozpatrywania skarg i wniosków w Uczelni funkcjonuje w sposób nieformalny. Studenci skargi zgłaszają w dziekanacie lub bezpośrednio Dziekanowi. Zgodnie z pozyskanymi w trakcie wizytacji informacjami, studenci mają możliwość kontestowania otrzymanych decyzji i rozstrzygnięć, a także mogą zwrócić się o rozwiązanie sprawy do gremiów wyższego szczebla w ramach organizacji Uczelni. Uczelnia edukuje studentów w zakresie bezpieczeństwa, a także przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Szkolenia przygotowujące studentów do studiowania obejmują także edukację w zakresie zasad bezpieczeństwa i postępowania w razie zagrożenia, a także procedur reagowania na negatywne zjawiska wśród studentów. Uczelnia oferuje studentom możliwość korzystania ze wsparcia profesjonalnego psychologa.

Po przejściu na zdalną formę odbywania zajęć studenci za pośrednictwem Strefy Studenta otrzymali szczegółową instrukcję dotyczącą instalacji i użytkowania oprogramowania do kształcenia zdalnego. W razie problemów technicznych Uczelnia udostępniła studentom kontakt do zatrudnionego przez siebie informatyka, którego zadaniem było reagowanie oraz wsparcie w zakresie rozwiązywania ewentualnych problemów u studentów. Studenci uczestniczą w zajęciach zdalnie za pośrednictwem własnego sprzętu, natomiast w braku posiadania odpowiedniego urządzenia studentom umożliwia się wypożyczenie od Uczelni sprzętu koniecznego do uczestnictwa w zajęciach. Nie ma jednak możliwości uczestnictwa w zajęciach za pomocą infrastruktury Uczelni, co nie rozwiązuje ewentualnych problemów z dostępem studentów do Internetu o prędkości wystarczającej do swobodnego uczestnictwa w zajęciach on-line. W tym zakresie rekomenduje się umożliwienie studentom, przy zachowaniu odpowiedniego reżimu sanitarnego, uczestnictwo w zajęciach online za pomocą infrastruktury Uczelni, np. w pracowniach informatycznych.

Studenci motywowani są do osiągania w jak najwyższym stopniu efektów uczenia się poprzez możliwość ubiegania się o stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz poszerzenia programu i planu studiów o interesujące ich obszary. Studenci mają ponadto możliwość rozwoju naukowego, a także uczestnictwa w konkursach za pośrednictwem kół naukowych, takich jak Studenckie Koło Naukowe Logistyki i Transportu czy Studenckie Koło Naukowe Zarządzania, które Uczelnia wspiera merytorycznie, organizacyjnie i finansowo.

Kadra wspierająca proces nauczania i uczenia się skutecznie wspiera studentów w załatwianiu spraw bieżących, które w większości studenci rozwiązują w bezpośrednim kontakcie z pracownikiem dziekanatu odpowiedzialnym za oceniany kierunek. Mankamentem wsparcia administracyjnego studentów jest jego organizacja, tj. godziny otwarcia dziekanatu, które nie są dostosowane do potrzeb studentów studiów niestacjonarnych. Studenci pozyskują bieżące informacje w toku studiów za pośrednictwem Strefy Studenta – dostępnej po zalogowaniu się na stronie internetowej Uczelni, a także za pośrednictwem portalu Wirtualny Dziekanat. W dobie pandemii większość spraw

studenci załatwiają w kontakcie z dziekanatem telefonicznie lub mailowo. Uczelnia oferuje kadrze administracyjnej możliwość uczestnictwa w kursach doszkalających, w tym w kursach językowych, bez konieczności ponoszenia kosztów w tym celu. Z perspektywy studenckiej kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają rozwiązywanie bieżących spraw.

Samorząd i organizacje studentów mają zapewnione z ramienia Uczelni wsparcie merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe w zakresie realizacji swoich bieżących zadań i przedsięwzięć. Samorząd studencki jest angażowany w proces kreowania oraz opiniowania programu studiów, a także uzgadniania zasad funkcjonowania poszczególnych obszarów wsparcia w procesie nauczania i uczenia się.

Uczelnia nie prowadzi ewaluacji systemu wsparcia w sposób sformalizowany. Jedynym źródłem informacji zwrotnej od studentów jest bieżący kontakt z samorządem studenckim.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się ma charakter stały, przybiera zróżnicowane formy, wykorzystuje współczesne technologie i jest prowadzone systematycznie. Ograniczona jest możliwość bezpośredniego kontaktu studentów z nauczycielami akademickimi poza zajęciami, gdyż dyżury prowadzących polegają na pozostaniu do dyspozycji studentów przez kwadrans po zakończeniu zajęć, co uniemożliwia swobodną konsultację ani studentom, ani prowadzącym. Uczelnia uwzględnia systemowe wsparcie dla studentów wybitnych, a także różnorodne formy aktywności studentów. Wsparcie w procesie uczenia się jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów, w tym pracujących i niepracujących zawodowo, wychowujących dzieci, studentów zza granicy czy studentów z niepełnosprawnościami. System wsparcia uwzględnia sposób zgłaszania przez studentów skarg i wniosków oraz sposoby ich rozpatrywania, a także obejmuje działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa i przeciwdziałania wszelkim formom przemocy. Uczelnia w odpowiedni sposób przygotowała studentów do udziału w procesie uczenia się z wykorzystaniem form kształcenia zdalnego. Uczelnia motywuje studentów do osiągania jak najwyższych efektów uczenia się, a także dba o doskonalenie kompetencji kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się. Niekorzystne dla studentów są godziny otwarcia dziekanatów, które nie pozwalają studentom studiów niestacjonarnych na załatwienie spraw w sposób nie kolidujący z harmonogramem zajęć oraz zmuszającym ich do fizycznego pobytu na Uczelni w okresie, w którym nie odbywają się Zjazdy. Samorząd studencki i organizacje studenckie, w tym koła naukowe, otrzymują merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe wsparcie w realizacji swoich przedsięwzięć. Istotnym mankamentem systemu wsparcia jest brak jego ewaluacji w sposób usystematyzowany. Ewaluacja systemu wsparcia studentów w procesie nauczania i uczenia się może być zorganizowana zarówno w ramach jednostki organizacyjnej, danego kierunku, jak i na poziomie ogólnouczelnianym. W przypadku braku jakichkolwiek formalnych narzędzi ewaluacyjnych Uczelnia narażona jest na znaczną rozbieżność systemu wsparcia pomiędzy kierunkami. Nieformalna ewaluacja nie pozwala także na uzyskanie informacji w sposób zanonimizowany, co ma niekorzystne przełożenie na jakość pozyskiwanych w ten sposób informacji. Mankamentem nieformalnej ewaluacji jest także jej

nietrwałość, brak możliwości powołania się na wnioski poczynione w przeszłości oraz uzależnienie jakości systemu wsparcia od indywidualnego podejścia poszczególnych członków kadry administracyjnej i pracowników pełniących istotne funkcje w Uczelni.

Do oceny kryterium jako spełnionego częściowo przyczyniło się przede wszystkim:

1. organizacja dyżurów nauczycieli akademickich w zbyt małym wymiarze czasowym oraz wielu prowadzących jednocześnie,
2. godziny otwarcia dziekanatu niedostosowane do potrzeb studentów studiów niestacjonarnych,
3. brak usystematyzowanego procesu ewaluacji systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się,
4. brak możliwości uczestnictwa w zajęciach w formie zdalnej z wykorzystaniem infrastruktury uczelnianej dla studentów mających trudności w zakresie dostępu do Internetu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie godzin otwarcia dziekanatu w taki sposób, aby studenci studiów niestacjonarnych mogli z niego korzystać bez uchybień frekwencji w zajęciach dydaktycznych oraz bez konieczności odwiedzania Uczelni w okresie, w którym nie odbywają się zjazdy.
2. Zaleca się umożliwienie studentom bezpośredniego kontaktu z nauczycielami akademickimi w trakcie dyżurów, w wymiarze co najmniej umożliwiającym faktyczną konsultację w szczególności w sprawach dydaktycznych.
3. Zaleca się wdrożenie narzędzi ewaluacyjnych umożliwiających:
  - a. zanonimizowane pozyskiwanie opinii studentów na temat systemu wsparcia studentów (np. za pomocą formularza ankiety),
  - b. opracowywanie zebranych informacji, wyciąganie wniosków oraz projektowanie odpowiednich rozwiązań,
  - c. ewidencjonowanie podjętych działań ewaluacyjnych i doskonalących w taki sposób, aby możliwe było długofalowe i ciągłe doskonalenie systemu wsparcia uwzględniając dotychczas podjęte działania i wyciąganie wniosków z ich skuteczności (lub nieskuteczności).
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Głównym źródłem informacji publicznej jest strona internetowa Uczelni. Strona jest zbudowana w sposób nowoczesny i przejrzysty, a uzyskanie informacji za jej pośrednictwem nie sprawia problemów. Mankamentem strony internetowej Uczelni jest brak możliwości wyświetlenia jej w wersji o zwiększonym kontraście, modyfikacji czcionki czy z udziałem innych udogodnień dla osób niedowidzących. W tym zakresie rekomenduje się umożliwienie wyświetlania Strony internetowej w sposób umożliwiający swobodne zapoznanie się z udostępnianymi treściami przez osoby niedowidzące. Strona jest dostępna w trzech wersjach językowych: polskim, ukraińskim oraz angielskim. Strona internetowa Uczelni jest także dostosowana do użytku za pośrednictwem urządzeń mobilnych, funkcjonuje płynnie za pośrednictwem najpopularniejszych przeglądarek internetowych (w tym przeznaczonych dla urządzeń mobilnych).

Informacja publiczna obejmuje cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Istotnym mankamentem informacji publicznej jest fakt, iż niemożliwe jest uzyskanie informacji na temat jakichkolwiek form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami z wyjątkiem możliwości ubiegania się o stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami. Brak publicznej informacji o oferowanym wsparciu dla przedstawicieli tej grupy może wielu z nich odwieść od decyzji o podjęciu studiów w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek. Za pośrednictwem publicznych źródeł informacji Uczelni można uzyskać dostęp do sylabusów, które są jednak niekompletne – brak w nich m.in. informacji o nauczycielach akademickich prowadzących poszczególne przedmioty. Zastrzeżenia budzi także fakt, iż formy kształcenia i weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określone w sylabusach nie pozwalają na jednoznaczną ich interpretację, niekiedy wprowadzając w błąd.

Z uzyskanych informacji nie wynika, aby prowadzone było monitorowanie jakości i aktualności informacji publicznej, co ma bezpośredni wpływ na określone powyżej mankamenty w kwestii jakości oraz zakresu udostępnianych informacji. Ponadto można zauważyć niespójność publicznie udostępnianych informacji ze stanem faktycznym – np. jako aktualne widnieje zarządzenie Rektora w sprawie nauki za pośrednictwem form kształcenia zdalnego, które zgodnie z uzyskanymi od Uczelni informacjami zostało już zastąpione kilka miesięcy wcześniej innym zarządzeniem. Kolejnym przykładem jest uchwała w sprawie rekrutacji, zgodnie z którą warunkiem przyjęcia na studia w Uczelni jest uiszczenie opłaty rekrutacyjnej (bez informacji o sposobie uiszczenia opłaty) – tymczasem ze strony internetowej Uczelni wynika, iż Uczelnia nie pobiera opłaty rekrutacyjnej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Informacja publiczna jest dostępna dla szerokiego grona odbiorców, gwarantuje swobodne zapoznanie się z nią bez względu na ograniczenia sprzętowe. Mankamentem w zakresie dostępności strony internetowej Uczelni, która stanowi główne źródło informacji publicznej jest fakt, iż nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Zakres udostępnianych informacji jest odpowiedni – wyjątek stanowi brak informacji na temat form wsparcia oferowanych studentom z niepełnosprawnościami. Mankamentem w zakresie informacji publicznej Uczelni jest jej jakość – brak kompleksowych informacji w sylabusach, niespójność oraz nieaktualność udostępnianych treści.

Do oceny kryterium jako spełnionego częściowo przyczyniło się przede wszystkim:

1. Brak dostosowania głównej strony internetowej Uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w szczególności do potrzeb osób niedowidzących.
2. Brak publicznej informacji w zakresie form wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami.
3. Niekompletność publicznie dostępnych sylabusów.
4. Brak ewaluacji aktualności i jakości informacji publicznej.
5. Nieudostępnianie aktualnych aktów wewnętrznych Uczelni.
6. Rozbieżne informacje w zakresie spraw studenckich.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie systemu monitorowania udostępnianych publicznie treści w taki sposób, aby były one aktualne i spójne. W system monitorowania treści powinni być zaangażowani interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni, co pozwoli na dostosowanie zakresu oraz poziomu szczegółowości informacji publicznej do ich potrzeb.
2. Zaleca się dostosowanie głównej strony internetowej Uczelni w sposób umożliwiający swobodne korzystanie z niej przez osoby z niepełnosprawnościami, w szczególności przez osoby niedowidzące.
3. Zaleca się udostępnienie za pośrednictwem kanałów informacyjnych Uczelni, w szczególności za pośrednictwem głównej strony internetowej, informacji na temat możliwego do uzyskania wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami.
4. Zaleca się udostępnienie za pośrednictwem kanałów informacyjnych Uczelni, w szczególności za pośrednictwem głównej strony internetowej, kompletnych sylabusów do wszystkich przedmiotów.
5. Zaleca się aktualizację publicznie dostępnych treści, w szczególności udostępnienie aktualnych aktów wewnętrznych Uczelni, w tym zarządzenia Rektora.
6. Zaleca się ujednolicenie udostępnianych publicznie informacji tak, aby nie wprowadzały w błąd odbiorców (np. rozbieżność informacji w zakresie opłaty rekrutacyjnej).

7. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór nad kierunkiem studiów logistyka zgodnie z Zarządzeniem nr 2/9/2014 Rektora Bydgoskiej Szkoły Wyższej z dnia 3 września 2014 r. sprawuje Pełnomocnik Rektora ds. Kierunku logistyka, zarządzanie i inżynieria produkcji. Zakres kompetencji i obowiązków stanowi załącznik do ww. Zarządzenia, w tym organizacja i nadzór na procesem dydaktyczno-naukowym na kierunku logistyka. Program studiów został przyjęty uchwałą nr 2/9/2020 Senatu Bydgoskiej Szkoły Wyższej z dnia 18 września 2020 r. Za opracowanie projektów planów i programów studiów, a także przedstawienie do zatwierdzenia Rektorowi i Kanclerzowi oraz uchwalenia Senatowi odpowiedzialny jest Pełnomocnik Rektora. WSZJK nie przewiduje procedur w zakresie dokonywania zmian i zatwierdzania programów studiów.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o uchwałę nr 2/4/2019 Senatu Bydgoskiej Szkoły Wyższej z dnia 26 kwietnia 2019 r. Określone są w niej warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia BSW uwzględnia procedury dotyczące systematycznej oceny programu studiów. Analizy i oceny funkcjonowania WSZJK dokonuje pełnomocnik rektora ds. kierunku logistyka w oparciu o dane z uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Komisji Programowo-Dydaktycznej, Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich, Komisji ds. Oceny efektów uczenia się wg. PRK oraz wyników ankietyzacji i z oceny hospitacji. Komisja Programowo-Dydaktyczna m.in. analizuje i ewaluuje programy i plany nauczania, weryfikuje realizację programów i celów studiów oraz ich oceny przez studentów; analizuje oraz dokonuje oceny w zakresie planów zajęć praktycznych i praktyk zawodowych; ocenia przebieg egzaminu dyplomowego oraz całego procesu dyplomowania. Do zadań Komisji ds. Efektów uczenia się wg. PRK należy m.in.: definiowanie efektów uczenia się, klasyfikowanie efektów uczenia się kierunkowych w odniesieniu do efektów uczenia się wskazanych w PRK oraz efektów uczenia się modułowych i przedmiotowych; monitorowanie osiągania efektów uczenia się po każdym roku akademickim, współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w zakresie definiowania, kwalifikacji, monitorowania i weryfikacji efektów uczenia się. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w konsultacjach programów studiów, a ocena ta obejmuje także efekty uczenia się. Na podstawie analizy protokołów ze spotkań, zespół nie stwierdził, iż dokonano na tej podstawie zmian w efektach uczenia się.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia BSW określa także Ramowy System Weryfikacji Efektów Uczenia się, Regulamin ECTS – Europejski System Transferu i Akumulacji punktów zaliczeniowych, zasady prowadzenia ankietyzacji jakości kształcenia wśród studentów BSW, analiza ewaluacji sylabusów, zasady dokonywania oceny pisemnych prac egzaminacyjnych lub zaliczeniowych, zasady dokonywania weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do egzaminów ustnych, zasady dokonywania analizy i wykorzystania wyników weryfikacji efektów uczenia się, zasady ogólne procedury dyplomowania, regulamin dyplomowania w BSW, regulamin antyplagiatowy. Załączniki do WSZJK stanowią m.in. szablony do prowadzenia analiz: wzór analizy dokumentacji w zakresie programu kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych w BSW,

protokół ewaluacji sylabusów, protokół oceny pisemnych prac egzaminacyjnych lub zaliczeniowych, protokół analizy hospitacji egzaminów ustnych, sprawozdanie z osiągniętych przez studentów efektów uczenia się, indywidualna karta osiągnięcia efektów uczenia się, protokół analizy prac dyplomowych, protokół hospitacji egzaminu dyplomowego. Ponadto WSZJK zawiera procedury dotyczące hospitacji i ocen nauczycieli akademickich, w tym regulamin oceny nauczycieli akademickich BSW, wraz ze stosownym arkuszem oceny oraz zasady przeprowadzania hospitacji zajęć w BSW, wraz ze stosownym harmonogramem oraz wzorem karty hospitacji zajęć, a także kartą realizacji zajęć dydaktycznych związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym poza uczelnią.

Zgodnie z procedurami WSZJK Uczelniany zespół ds. Jakości Kształcenia jak i stosowne komisje przygotowały raporty z przeprowadzonych ewaluacji, wskazując nieprawidłowości, niemniej nie zostały one wyeliminowane. Systematyczna ocena programów studiów odbywa się przy udziale interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych:

- Ankietyzacja jakości kształcenia wśród studentów BSW. ZO uzyskał wzór ankiety oraz częściowe jej wyniki, uczelnia nie przedstawiła jednak statystyk w tym zakresie. W wyniku prowadzonej oceny ZO uzyskał informację o przykładowych działaniach naprawczych w tym zakresie, tj. Zmianie prowadzącego.
- Badanie losów zawodowych absolwentów BSW – badanie prowadzone przez Biuro Karier.
- Zbieranie opinii pracodawców nt. Studenckich praktyk zawodowych – ankieta ewaluacyjna. Nie przedstawiono statystyk i wyników tego badania.
- Zbieranie opinii studentów nt. studenckich praktyk zawodowych – ankieta ewaluacyjna.
- Konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. W przedstawionych sprawozdaniach z konsultacji interesariusze zewnętrzni zwykle nie wnosili żadnych uwag do programu studiów.

Niektóre raporty, protokoły i sprawozdania zespołów odpowiedzialnych za politykę jakości w BSW wskazywały na wiele nieprawidłowości celem doskonalenia programu studiów. Jednocześnie część przedstawionych dokumentów nie wskazuje żadnych uchybień, które licznie zostały wskazane przez ZO, np. w zakresie prowadzenia zajęć oraz przygotowania prac etapowych i dyplomowych. Przykładem wprowadzonych zmian może być zmiana nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku. Sformalizowana zewnętrzna ocena dotyczy jednak wyłącznie ocen udzielanych przez Polską Komisję Akredytacyjną. Ostatnia programowa ocena jakości kształcenia na wizytowanym kierunku studiów logistyka miała miejsce w 2015 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia posiada bardzo rozbudowany Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, zawierający liczne procedury i regulaminy. Została powołana osoba sprawująca nadzór nad

kierunkiem. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Jakość kształcenia jest poddawana cyklicznej ocenie przez PKA.

Przyjęty system jest częściowo nieskuteczny, ponieważ:

1. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia nie zidentyfikował nieprawidłowości związanych z dziewięcioma kryteriami oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej tj.: Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się; Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się; Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie; Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry; Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie; Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku; Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku; Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia; Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach. Zespół wskazał nieprawidłowości m.in. w zakresie efektów uczenia się, kart przedmiotów, w tym treści programowych niedostosowanych do efektów uczenia się, formy zaliczania praktyk i ich ocen oraz metod weryfikacji uczenia się, doboru i stabilności kadry, oprogramowania w laboratoriach, współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, stopnia umiędzynarodowienia, organizacji systemu wsparcia studentów, a także monitorowania publicznie dostępnych informacji.
2. WSZJK nie uwzględnia procedur w zakresie dokonywania zmian i zatwierdzania programów studiów.
3. WSZJK przewiduje liczne prowadzenie badań dotyczących oceny programu studiów, głównie za pomocą kwestionariusza ankiety. Niemniej podczas przeprowadzonej oceny oraz w przekazanych przez Uczelnię dokumentach przedstawiono tylko nieliczne wyniki badań.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzić działania naprawcze w zakresie zapewniania jakości kształcenia, tj.: stosować przyjęte procedury oraz wprowadzić procedury w obszarach dotychczas nimi nie objętych (w zakresie: Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się; Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się; Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz

dyplomowanie; Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry; Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie; Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku; Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku; Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia; Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach).

2. Zaleca się prowadzenie regularnych przeglądów i badań dotyczących programu studiów, z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych wraz z rzetelną analizą i wprowadzaniem działań naprawczych.
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny tego kryterium.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku logistyka, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

W Uchwale Nr 373/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku logistyka prowadzonym w Bydgoskiej Szkole Wyższej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym nie wymieniono zaleceń o charakterze naprawczym. Powyższa uchwała stanowiła reasumpcję oceny z wizytacji dokonanej przez zespół oceniający PKA w dniach 7-8 marca 2015 roku.

Zalecenie

brak

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Brak

Przewodnicząca zespołu oceniającego

Prof. dr hab. Joanna Moczydłowska